

Efekty uczenia się dla kierunku położnictwo

- 1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dziedzin/y sztuki i dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowany do dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplin naukowych: nauki medyczne 30% oraz nauki o zdrowiu 70%, dyscyplina wiodąca: nauki o zdrowiu.
- 2. Profil kształcenia:** praktyczny.
- 3. Poziom kształcenia i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów) /180 ECTS.
- 4. Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji – 6.**
- 5. Absolwent:**

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

  - 1) specjalistyczną problematykę z zakresu położnictwa, neonatologii i ginekologii;
  - 2) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
  - 3) etiologię, patomechanizm, objawy, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutyczno-opiekuńczego w wybranych jednostkach chorobowych w chorobach wewnętrznych, chirurgii, pediatrii i psychiatrii;
  - 4) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
  - 5) system opieki zdrowotnej w Polsce i w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
  - 6) zasady promocji zdrowia i zapobiegania chorobom;
  - 7) modele opieki położniczej nad kobietą w każdym okresie życia i stanie zdrowia;
  - 8) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu położnej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

  - 1) udzielać świadczeń zdrowotnych wobec: kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz kobiety chorej ginekologicznie, a także kobiety w okresie przekwitania i senium – w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i profesjonalnej opieki położniczo-ginekologicznej, prekonceptyjnej, prenatalnej, perinatalnej;
  - 2) rozpoznawać ciążę, sprawować opiekę nad kobietą w ciąży fizjologicznej i wykonywać badania niezbędne do monitorowaniu jej przebiegu;
  - 3) samodzielnie prowadzić i przyjmować poród fizjologiczny (w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych) i poród z położenia miednicowego, także z nacięciem i szyciem krocza;
  - 4) monitorować płód z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u matki i dziecka w okresie ciąży, porodu i połogu;
  - 5) podejmować do czasu przybycia lekarza konieczne działania w sytuacjach nagłych, w tym ręcznie wydobyć łożysko i ręcznie zbadać macicę;
  - 6) sprawować opiekę nad matką i noworodkiem, promując karmienie naturalne, monitorując przebieg okresu poporodowego oraz badając noworodka, a także

podejmując w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania, w tym natychmiastową reanimację;

- 7) sprawować opiekę ginekologiczno-położniczą nad kobietą;
- 8) prowadzić działalność edukacyjno-zdrowotną w zakresie przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny, ochrony macierzyństwa i ojcostwa, przygotowania do rodzicielstwa i urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia, w tym poradnictwem laktacyjnym, oraz prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 9) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
- 10) przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej;
- 11) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- 12) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 13) samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
- 14) dokonywać analizy jakości opieki położniczo-neonatologicznej i ginekologicznej;
- 15) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do):

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Absolwent po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu położnej/położnego realizuje swoje zadania zawodowe w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej; w tym w lecznictwie zamkniętym oraz specjalistycznej ambulatoryjnej i podstawowej opiece zdrowotnej, w ramach praktyki indywidualnej i grupowej w szpitalach i klinikach: w sali porodowej, w oddziałach: położniczym, patologii ciąży, ginekologicznym, onkologii ginekologicznej, neonatologicznym, patologii noworodka, sali operacyjnej położniczo-ginekologicznej, specjalistycznej ambulatoryjnej i podstawowej opiece zdrowotnej; domach narodzin, poradniach: ginekologiczno-położniczej, onkologii ginekologicznej, patologii ciąży, okresu przekwitania, profilaktyki chorób piersi, endokrynologiczno-ginekologicznej, leczenia

niepłodności, seksuologicznej, neonatologicznej, laktacyjnej, promocji zdrowia, szkołach rodzenia. Położna/położny ma obowiązek stałego aktualizowania swojej wiedzy i umiejętności zawodowych oraz prawo do doskonalenia zawodowego w różnych rodzajach kształcenia podyplomowego takich jak: szkolenie specjalizacyjne, kursy kwalifikacyjne, kursy specjalistyczne czy kursy doszkolające.

5.1. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat położnictwa.

6. Wymagania ogólne: Do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Symbol efektu kierunkowego/ Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu i dyscyplinie naukowej: nauki medyczne oraz nauki o zdrowiu	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie	
A. Nauki podstawowe	
A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostnowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka
A.W2.	budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodnego
A.W3.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie
A.W4.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy
A.W5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego
A.W6.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu
A.W7.	fizjologię rozrodu i laktacji
A.W8.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu
A.W9.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego
A.W10.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne
A.W11.	procesy spermatogenezy, spermiogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia
A.W12.	stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów
A.W13.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh

A.W14.	budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy
A.W15.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej
A.W16.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej
A.W17.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)
A.W18.	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i w płynach ustrojowych
A.W19.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie
A.W20.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące
A.W21.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej
A.W22.	klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka
A.W23.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania oraz powodowane przez nie przemiany w ustroju zależne od wieku, a także ich działania uboczne
A.W24.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania
A.W25.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków
A.W26.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków
A.W27.	podstawowe zasady farmakoterapii
A.W28.	zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków
A.W29.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich
A.W30.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi
A.W31.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
B. Nauki społeczne i humanistyczne	
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone

B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych
B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości
B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe
B.W5.	podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej
B.W6.	etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym
B.W7.	psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu
B.W8.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej
B.W9.	specyficzne problemy występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium), szczególnie wynikające z barier w komunikowaniu się
B.W10.	techniki redukcji lęku, metody relaksacji i mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego
B.W11.	pojęcia i zasady funkcjonowania: rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu
B.W12.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych
B.W13.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu
B.W14.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej
B.W15.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć
B.W16.	społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądanego oraz problemy małoletnich i samotnych matek
B.W17.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania jako zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania)
B.W18.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych
B.W19.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy
B.W20.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej
B.W21.	podstawy prawne wykonywania zawodu położnej, w tym prawa i obowiązki położnej, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków

B.W22.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu położnej
B.W23.	prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa kobiety rodzącej
B.W24.	zadania z zakresu zdrowia publicznego
B.W25.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego
B.W26.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby
B.W27.	istotę profilaktyki i prewencji chorób
B.W28.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej
B.W29.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy
B.W30.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej	
C.W1.	status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej
C.W2.	rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną
C.W3.	rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia
C.W4.	istotę opieki pielęgniarskiej i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck)
C.W5.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych
C.W6.	metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
C.W7.	zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym
C.W8.	zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej
C.W9.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej
C.W10.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej

C.W11.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej
C.W12.	treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej
C.W13.	problemy bioetyczne w aspekcie: sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (np. klonowanie embrionów ludzkich) i eutanazji
C.W14.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
C.W15.	zadania położnej w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia
C.W16.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym
C.W17.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań położnej i innych pracowników ochrony zdrowia
C.W18.	kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń położniczych w podstawowej opiece zdrowotnej
C.W19.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego
C.W20.	zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt
C.W21.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii
C.W22.	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego
C.W23.	pojęcie stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności
C.W24.	regulacje prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarki i położnej
C.W25.	podstawowe metody organizacji opieki położniczej i ich znaczenie dla jakości tej opieki
C.W26.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu
C.W27.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego
C.W28.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej
C.W29.	zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego
C.W30.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej
C.W31.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności
C.W32.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej
C.W33.	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł

	i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia
C.W34.	sposoby kontroli szerzenia się i zwalczania zakażeń szpitalnych
C.W35.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego
C.W36.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania
C.W37.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych
C.W38.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta
C.W39.	zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym
C.W40.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu
C.W41.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu
C.W42.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety
C.W43.	proces podejmowania decyzji w zespole
C.W44.	metody samooceny pracy zespołu
C.W45.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole
D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	
D.W1.	zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych
D.W2.	mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklyzm przedni i tylny), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych
D.W3.	niefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej
D.W4.	zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego
D.W5.	zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu)
D.W6.	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego
D.W7.	standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi
D.W8.	zasady opieki nad noworodkiem po porodzie
D.W9.	zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego
D.W10.	etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze

	w patologicznym przebiegu ciąży i porodu
D.W11.	zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym
D.W12.	rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie porodu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i porodu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych
D.W13.	udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych
D.W14.	definicję porodu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie porodu, noworodkiem i ich rodziną
D.W15.	proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią
D.W16.	działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych
D.W17.	zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i porodu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego
D.W18.	metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania
D.W19.	wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych, stosowanej u kobiet w okresie ciąży i porodu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób
D.W20.	wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu
D.W21.	techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym
D.W22.	przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie
D.W23.	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych
D.W24.	prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia
D.W25.	naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji

D.W26.	granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym
D.W27.	cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej
D.W28.	czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności
D.W29.	etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodnego i nietrzymania moczu
D.W30.	postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodnego i wysiłkowym nietrzymaniem moczu
D.W31.	zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie
D.W32.	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy
D.W33.	udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym
D.W34.	etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach
D.W35.	charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodnego pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (tumor modus metastases)
D.W36.	zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodnego i piersi
D.W37.	czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny
D.W38.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego
D.W39.	zasady pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV
D.W40.	zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka
D.W41.	zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem
D.W42.	działania profilaktyczne podejmowane wobec osób w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt

D.W43.	metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób wieku rozwojowego
D.W44.	zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu
D.W45.	metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka
D.W46.	zasady opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych
D.W47.	zasady udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i sposoby pielęgnowania rany oparzeniowej
D.W48.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowania oraz zasady opieki pielęgniarskiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu
D.W49.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia oraz zasady wykonywania badania elektrokardiograficznego
D.W50.	właściwości grup leków oraz ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta z różnymi chorobami, a także w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania
D.W51.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych
D.W52.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz specyfikę pracy na bloku operacyjnym, a także zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom
D.W53.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową oraz pacjentem objętym terapią żywieniową
D.W54.	zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi
D.W55.	etiopatogenezę, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senium
D.W56.	zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia, urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego
D.W57.	psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia
D.W58.	zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej
D.W59.	zasady prowadzenia intensywnej opieki medycznej bezprzyrządowej i przyrządowej
D.W60.	farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego
D.W61.	metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii
D.W62.	rolę i zadania położnej oraz instytucji rządowych i pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz

	osób z niepełnosprawnościami
D.W63.	zasady usprawniania pacjentek po operacjach ginekologicznych
D.W64.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
D.W65.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych
D.W66.	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS)
D.W67.	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty położnictwa
D.W68.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych
D.W69.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi	
A. Nauki podstawowe	
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego
A.U2.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy oraz interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych
A.U3.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów
A.U4.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych
A.U5.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób oraz diagnostyce prenatalnej
A.U6.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki
A.U7.	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych
A.U8.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią
A.U9.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych

A.U10.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich
A.U11.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza
A.U12.	stosować się do zasad ochrony radiologicznej
B. Nauki społeczne i humanistyczne	
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka
B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz informować o elementarnych formach pomocy psychologicznej
B.U4.	rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małoletnich i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka
B.U5.	rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego
B.U6.	rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu oraz w okresie klimakterium
B.U7.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się oraz wykazywać umiejętność aktywnego słuchania
B.U8.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece położniczej
B.U9.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne
B.U10.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego
B.U11.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży
B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług położniczej
B.U13.	opracowywać programy edukacyjne dotyczące działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców
B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej położniczej
B.U15.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych
B.U16.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania
B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje: statystyczne chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)
B.U18.	analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim

B.U19.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
C. Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej	
C.U1.	posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej
C.U3.	przewodzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią
C.U4.	przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu
C.U5.	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta
C.U6.	wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej
C.U7.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii
C.U8.	pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał
C.U9.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe
C.U10.	wykonywać badania przesiewowe noworodka
C.U11.	wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy
C.U12.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny
C.U13.	wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV
C.U14.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego
C.U15.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę
C.U16.	wykonywać zabiegi doodbytnicze
C.U17.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia

C.U18.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia
C.U19.	wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze
C.U20.	dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne
C.U21.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych
C.U22.	stosować zabiegi przeciwzapalne
C.U23.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie
C.U24.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce zawodowej położnej
C.U25.	oceniać potencjał zdrowotny kobiety i jej rodziny z rozpoznaniem czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia oraz uczyć kobiety samokontroli stanu zdrowia
C.U26.	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia jednostek, rodzin i grup społecznych
C.U27.	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z kompetencjami położnej
C.U28.	diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny
C.U29.	współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny)
C.U30.	rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie
C.U31.	oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia zdrowych i chorych dzieci i dorosłych, w szczególności kobiet w różnych okresach ich życia i różnym stanie zdrowia
C.U32.	stosować diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii
C.U33.	planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią
C.U34.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania

C.U35.	monitorować zagrożenia w pracy położnej oraz czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy
C.U36.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy
C.U37.	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki położniczej oraz monitorować jakość opieki położniczej
C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy i współpracy w zespole
C.U39.	nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu
C.U40.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta oraz analizować i interpretować jego wyniki
C.U41.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka i osoby dorosłej, w tym kobiety w różnych okresach jej życia
C.U42.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta
C.U43.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności
C.U44.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym
C.U45.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami
C.U46.	posługiwać się znakami języka migowego oraz innymi sposobami i środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu
C.U47.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych
C.U48.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej, a także prawa ochrony własności intelektualnej
C.U49.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej
C.U50.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu
C.U51.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu
C.U52.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy
C.U53.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności pracy zespołowej

D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	
D.U1.	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połoгу i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej
D.U2.	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów
D.U3.	podjmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych
D.U4.	wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody
D.U5.	ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji
D.U6.	rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury
D.U7.	monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG
D.U8.	sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej
D.U9.	nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia
D.U10.	przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy
D.U11.	wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej
D.U12.	rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie
D.U13.	udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym)
D.U14.	wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny

D.U15.	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów
D.U16.	ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji
D.U17.	planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie porodu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej
D.U18.	wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego
D.U19.	promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie
D.U20.	realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie porodu
D.U21.	rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych
D.U22.	stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych
D.U23.	planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi
D.U24.	monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym
D.U25.	sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małąletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie
D.U26.	przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie właściwych zachowań prekonceptyjnych
D.U27.	prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych
D.U28.	sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia
D.U29.	planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności
D.U30.	planować i sprawować opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi
D.U31.	rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania

	i samoobserwacji
D.U32.	rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych
D.U33.	rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodnego oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu
D.U34.	rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne
D.U35.	przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielegnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki
D.U36.	planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych
D.U37.	dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka
D.U38.	oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu
D.U39.	rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych
D.U40.	rozpoznawać problemy zdrowotne i planować opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych
D.U41.	rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu
D.U42.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie
D.U43.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie
D.U44.	prowadzić intensywną opiekę pooperacyjną
D.U45.	rozpoznawać problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne
D.U46.	prowadzić rozmowę terapeutyczną
D.U47.	wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową
D.U48.	wdrażać konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia
D.U49.	przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia

D.U50.	uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu
D.U51.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową w usprawnianiu po operacjach ginekologicznych, po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim
D.U52.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową w usprawnianiu po operacjach ginekologicznych, po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim
D.U53.	przeprowadzać ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych oraz prowadzić rehabilitację późną kobiet po mastektomii i operacjach w onkologii ginekologicznej
D.U54.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia
D.U55.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu w takich przypadkach
D.U56.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki
D.U57.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzyrządowe udrażnianie dróg oddechowych
D.U58.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych w zakresie położnictwa
D.U59.	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziem badawczym.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
M/NM_P6S_KO1 M/NZ_P6S_KO1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
M/NM_P6S_KO2 M/NZ_P6S_KO2	przestrzegania praw pacjenta
M/NM_P6S_KO3 M/NZ_P6S_KO3	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
M/NM_P6S_KO4 M/NZ_P6S_KO5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
M/NM_P6S_KR1 M/NZ_P6S_KR1	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
M/NM_P6S_KR2 M/NZ_P6S_KR2	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
M/NM_P6S_KK1 M/NZ_P6S_KK1	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu

7. **Objaśnienie oznaczeń:**

Objaśnienie oznaczeń kodu składnika opisu w dziedzinie i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

- M/NM_P6S – charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu/dyscyplinie nauki medyczne dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
- M/NZ_P6S – charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu/dyscyplinie nauki o zdrowiu dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Objaśnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W	– kategoria wiedzy, w tym:
G (po W)	– podkategoria zakres i głębia,
K (po W)	– podkategoria kontekst,
U	– kategoria umiejętności, w tym:
W (po U)	– podkategoria w zakresie wykorzystanie wiedzy,
K (po U)	– podkategoria w zakresie komunikowanie się,
O (po U)	– podkategoria w zakresie organizacja pracy,
U (po U)	– podkategoria w zakresie uczenie się.
K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie ocena,
O (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie odpowiedzialność,
R (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie rola zawodowa.
01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu uczenia się

Objaśnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

- K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się
- P (przed podkreślnikiem) – profil praktyczny
- 6 – studia pierwszego stopnia

Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/sztuki/ symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/ symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/ H	1) archeologia/ A
		2) filozofia/ F
		3) historia/ H
		4) językoznawstwo/ J
		5) literaturoznawstwo/ L
		6) nauki o kulturze i religii/ KR
		7) nauki o sztuce/ NSz
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria biomedyczna/ IB
		5) inżynieria chemiczna/ IC
		6) inżynieria lądowa i transport/ IL
		7) inżynieria materiałowa/ IM
		8) inżynieria mechaniczna/ IMC
		9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) nauki farmaceutyczne/ NF
		2) nauki medyczne/ NM
		3) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		4) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) weterynaria/ W
		5) zootechnika i rybactwo/ ZR
5	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
6	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) informatyka/ I
		3) matematyka/ MT
		4) nauki biologiczne/ NBL
		5) nauki chemiczne/ NC
		6) nauki fizyczne/ NF
		7) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
7	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki teologiczne/ NT
8	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: połoźnictwo

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia-licencjackie

Profil kształcenia: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Wymiar kształcenia: 6 semestrów

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat połoźnictwa

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

I. WYMAGANIA OGÓLNE

1. Wychowanie fizyczne 1

Cel kształcenia: przekazanie wiadomości dotyczących wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia, sprawności fizycznej oraz wiedzy dotyczącej relacji między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn.

Treści merytoryczne: opanowanie umiejętności ruchowych z zakresu poznanych dyscyplin sportowych i wykorzystania ich w organizowaniu czasu wolnego; nauka i doskonalenie umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni; atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie; podnoszenie sprawności fizycznej; przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej; zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób; zajęcia w formie ćwiczeń praktycznych na obiektach sportowych UWM oraz obozach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pozytywny wpływ ćwiczeń fizycznych na organizm człowieka oraz sposoby podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej, zna główne zasady bezpieczeństwa obowiązujące na obiektach krytych/ hale sportowe, pływalnie/ i odkrytych/boiska, korty i stadiony/ oraz przepisy w wybranej grze sportowej lub rekreacyjnej.

Umiejętności (potrafi): rozwijać umiejętności ruchowe przydatne w podnoszeniu sprawności fizycznej oraz w rekreacyjnym uprawianiu wybranej dyscypliny, potrafi bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych oraz sędziować rywalizację w rekreacyjnej formie uprawianej dyscyplin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do współdziałania z innymi, posiada umiejętność szybkiego komunikowania się oraz odpowiedzialność za wykonywanie wyznaczonych zadań.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. Wychowanie fizyczne 2

Cel kształcenia: przekazanie wiadomości dotyczących wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia, sprawności fizycznej oraz wiedzy dotyczącej relacji między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn.

Treści merytoryczne: opanowanie umiejętności ruchowych z zakresu poznanych dyscyplin sportowych i wykorzystania ich w organizowaniu czasu wolnego; nauka i doskonalenie

umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni; atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie; podnoszenie sprawności fizycznej. Przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej; zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób; zajęcia w formie ćwiczeń praktycznych na obiektach sportowych UWM oraz obozach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pozytywny wpływ ćwiczeń fizycznych na organizm człowieka oraz sposoby podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej, zna główne zasady bezpieczeństwa obowiązujące na obiektach krytych/ hale sportowe, pływalnie/ i odkrytych/boiska, korty i stadiony/ oraz przepisy w wybranej grze sportowej lub rekreacyjnej.

Umiejętności (potrafi): rozwijać umiejętności ruchowe przydatne w podnoszeniu sprawności fizycznej oraz w rekreacyjnym uprawianiu wybranej dyscypliny, potrafi bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych oraz sędziować rywalizację w rekreacyjnej formie uprawianej dyscyplin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do współdziałania z innymi, posiada umiejętność szybkiego komunikowania się oraz odpowiedzialność za wykonywanie wyznaczonych zadań.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

A. NAUKI PODSTAWOWE

I. Anatomia 1

Cel kształcenia: przekazanie studentom wiedzy o budowie ciała ludzkiego, wskazanie ważności nauki anatomii czynnościowej w odniesieniu do sytuacji praktycznych oraz wyrobienie umiejętności rozpoznawania zasadniczych struktur na fantomach i w atlasach, jak i w ujęciu topograficznym; nabycie umiejętności posługiwania się mianownictwem anatomicznym oraz umiejętności wykorzystania znajomości topograficznej narządów ciała ludzkiego ze szczególnym uwzględnieniem budowy i funkcjonowaniem miednicy kostnej i mięśni dna miednicy oraz budowę kanału rodnego.

Treści merytoryczne:

Wykłady: budowa i czynności kości; połączenia kości; budowa i mechanika mięśni; grupy mięśni; układ pokarmowy; otrzewna; układ oddechowy; układ moczowy; układ rozrodczy żeński.; układ rozrodczy męski; serce; osierdzie; krążenie małe, duże i płodowe; układ naczyń tętniczych; układ naczyń żylnych.

Ćwiczenia: układ kostny; połączenia kości; mięśnie, powięzi i narządy pomocnicze; układ pokarmowy; układ oddechowy; układ moczowy; układ płciowy; krocze; serce; krążenie małe, duże i płodowe; naczynia krwionośne.

Seminaria: budowa narządów wewnętrznych; budowa układu krążenia; układ nerwowy; układ zmysłów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka; budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodnego.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

2. Anatomia 2

Cel kształcenia: przekazanie studentom wiedzy o budowie ciała ludzkiego, wskazanie ważności nauki anatomii czynnościowej w odniesieniu do sytuacji praktycznych oraz wyrobienie umiejętności rozpoznawania zasadniczych struktur na fantomach i w atlasach, jak i w ujęciu topograficznym; nabycie umiejętności posługiwania się mianownictwem anatomicznym oraz umiejętności wykorzystania znajomości topograficznej narządów ciała ludzkiego ze szczególnym uwzględnieniem budowy i funkcjonowaniem miednicy kostnej i mięśni dna miednicy oraz budowę kanału rodnego.

Treści merytoryczne :

Wykłady: układ chłonny; układ wewnątrzwydzielniczy; podział i budowa mózgowia oraz rdzenia kręgowego; ośrodki i drogi nerwowe; nerwy czaszkowe; nerwy rdzeniowe; układ autonomiczny; narządy zmysłów; antropologia.

Ćwiczenia: układ chłonny; szpik kostny; śledziona; układ wewnątrzwydzielniczy; morfologia układu wewnątrzwydzielniczego; morfologia ośrodkowego układu nerwowego; ośrodki i drogi nerwowe; nerwy czaszkowe nerwy rdzeniowe; układ autonomiczny; narządy zmysłów.

Seminaria: rola układu wewnątrzwydzielniczego; bierne i czynne narządy ruchu; ogólna budowa i czynność organizmu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-łożyskowe), w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka; budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodnego.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

3. Fizjologia I

Cel kształcenia: jest przyswojenie przez studentów i zrozumienie zasad funkcjonowania organizmu człowieka w warunkach prawidłowych oraz wykształcenie nawyku naukowego myślenia; cel ten realizowany jest poprzez przekazywanie treści na wykładach i wyrabianie umiejętności logicznej interpretacji faktów, wyników doświadczeń i wykonywanych przez studentów ćwiczeń praktycznych; uwzględnienie odrębności stanów fizjologicznych i patologii (nabytej i wrodzonej).

Wykłady: elektrofizjologia; fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich; obwodowy układ nerwowy; fizjologia czucia; centralny układ nerwowy: rdzeń kręgowy, rdzeń przedłużony (twór siatkowaty: regulacja krążenia i oddychania); regulacja postawy

równowagi i ruchu, jądra podkorowe, mózdzek; kora mózgowa; układ limbiczny, autonomiczny, podwzgórze (oksytocyna, hormony przedniego płata przysadki związane z fizjologią rozrodu).

Ćwiczenia: potencjały spoczynkowe i czynnościowe; skurcze mięśni szkieletowych, szybkość przewodzenia w nerwie; praca mięśni; odruchy rdzeniowe; badanie odruchów klinicznych; czucie eksteroreceptywne; słuch i wzrok – telereceptory; krwinki czerwone, hematokryt, hemoliza; krwinki białe, odczyn Biernackiego; krzepnięcie krwi, grupy krwi.

Seminaria: neurofizjologia, fizjologia mięśni; fizjologia krwi; fizjologia krążenia; fizjologia oddychania.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

4. Fizjologia II

Cel kształcenia: jest przyswojenie przez studentów i zrozumienie zasad funkcjonowania organizmu człowieka w warunkach prawidłowych oraz wykształcenie nawyku naukowego myślenia; cel ten realizowany jest poprzez przekazywanie treści na wykładach i wyrabianie umiejętności logicznej interpretacji faktów, wyników doświadczeń i wykonywanych przez studentów ćwiczeń praktycznych; uwzględnienie odrębności stanów fizjologicznych i patologii (nabytej i wrodzonej).

Treści merytoryczne:

Wykłady: fizjologia przewodu pokarmowego; fizjologia nerki (układ moczowo-płciowy); fizjologia krwi (anemia, konflikt serologiczny, krzepnięcie krwi); mechanizmy regulacji ciśnienia krwi, serce (nadciśnienie, obrzęki); krążenie krwi, obwodowe, płucne i lokalne; krążenie maczyno – płodowe; gruczoły wydzielania wewnętrznego i przemiana materii (popyt żywnościowy, miejscowe działanie hormonów); fizjologia oddychania (oddychanie zewnętrzne i wewnętrzne), mechanika, wpływ ciąży.

Ćwiczenia: elektrokardiografia; tony serca, ciśnienie krwi, tętno (tętno płodu, tętno matki); próby czynnościowe układu krążenia (wydolność krążeniowa); lokalna regulacja krążenia krwi (obrzęki hydrostatyczne i białkowe); fizjologia oddychania (mechanika, wpływ ciąży); fizjologia rozrodu (gruczoły płciowe, jajniki, czynniki wpływające na zapłodnienie jaja, hormonalna czynność łożyska, budowa gruczołów sutkowych i laktacja); zmiany w organizmie kobiety ciężarnej (zmiany hemodynamiczne, zmiany objętości krwi krążącej i jej składu, metabolizm w ciąży).

Seminaria: termoregulacja; fizjologia układu moczowo-płciowego; podstawy endokrynologii; fizjologia ciąży, porodu i pòłogu; fizjologia laktacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy; podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego; fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; fizjologię rozrodu i laktacji.

Umiejętności (potrafi): opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy oraz interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

5. Patologia

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy o chorobach i procesach chorobowych szczególnie często występujących; zapoznanie z mechanizmami powstawania chorób, procesami, objawami klinicznymi, patogenezą oraz możliwościami profilaktyki.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy; interpretacja fizjologicznych procesów, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych; objawy kliniczne choroby, uszkodzeń tkankowych i narządowych; wywiad ; badania diagnostyczne; konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów.

Ćwiczenia: Zaburzenia gospodarki wodno – elektrolitowej; zaburzenia termoregulacji. Głód tlenowy – hipoksja; zaburzenia procesu krzepnięcia.

Seminaria: patogeneza poszczególnych chorób i procesów patologicznych; objawy kliniczne i mechanizmy ich powstawania, kierunki profilaktyki i leczenia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu; wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawienego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowe czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.

Umiejętności (potrafi): opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy oraz interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych; łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów; szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

6. Embriologia i genetyka

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy teoretycznej niezbędnej dla skutecznego wykonywania zawodu położnej oraz szczegółowe prześledzenie rozwoju człowieka od poczęcia do narodzin; przekazanie aktualnej wiedzy w zakresie podstaw genetyki klinicznej, molekularnej i cytogenetyki; przekazanie podstaw prowadzenia poradnictwa genetycznego i wad wrodzonych u ciężarnych i noworodków oraz zasad diagnostyki genetycznej; przeanalizowanie problemów etycznych, społecznych i prawnych wynikających z poznania genomu człowieka i zastosowania metod inżynierii genetycznej w medycynie.

Treści merytoryczne:

Wykłady: Spermatogeneza i spermiogeneza; sperma; nieprawidłowości budowy plemników; owogeneza; zaplemnieni; zapłodnienie; stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowa i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów; uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; budowa chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenyzy; zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej; problematyka chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej.

Ćwiczenia: różnicowanie się zarodka i płodu; tworzenie się narządów pierwotnych; tworzenie się narządów wtórnych; budowa, cytofizjologia i topografia narządów płodu ludzkiego; wpływy środowiskowe na wady wrodzone; ciąża mnoga; materiał do badań genetycznych; zasady pobierania i przechowywania; banki Dna; banki komórek; zasady izolacji DNA i RNA; wady wrodzone – klasyfikacja, patogeneza, występowanie; czynniki teratogenne: endogenne, infekcyjne, fizyczne, zawodowe, używki i narkotyki.

Seminaria: poradnictwo genetyczne; genetyczne badania przesiewowe; organizacja specjalistycznej opieki genetycznej w Polsce; leczenie chorób genetycznych; profilaktyka chorób genetycznych; diagnostyka prenatalna; problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne; procesy spermatogenezy, spermioogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia; stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów; uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy; zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej; problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób oraz diagnostyce prenatalnej; szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

7. Biochemia i biofizyka

Cel kształcenia: przedstawienie głównych procesów biochemicznych w zakresie fizjologii i patologii w celu lepszego zrozumienia naturalnych zjawisk fizjologicznych i patologicznych oraz procesów naprawczych; absolwent studiów licencjackich po zapoznaniu się z podstawami biochemii, będzie mógł aktywnie uczestniczyć w programach profilaktyki, promocji zdrowia i pracę w zespole terapeutycznym.

Treści merytoryczne:

Wykłady: podstawowe składniki organizmu żywego i ich rola (komórka jako funkcjonalny element budowy, główne składniki organizmu człowieka); białka, peptydy, aminokwasy i ich przemiany; przemiany węglowodanów; tłuszcze i ich przemiany; procesy dostarczające energii; biochemia tkanek i narządów (krew, przewód pokarmowy, wątroba, nerka, mięśnie, układ kostny, układ nerwowy); regulacja hormonalna organizmu człowieka; witaminy i związki mineralne a zdrowie kobiety. wpływ na organizm czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące.

Ćwiczenia: aminokwasy, peptydy, białka; enzymy; węglowodany; tłuszcze; witaminy, hormony, składniki mineralne. trawienie; krew; składniki moczu fizjologicznego; mocz patologiczny; mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; wpływ na organizm czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące.

Seminaria: budowa biochemiczna człowieka; podstawowe procesy zachodzące w organizmie żywym; zmiany hormonalne zachodzące w organizmie kobiety; podstawowe składniki diety; analizy biochemiczne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne); rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i w płynach ustrojowych; mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; wpływ na organizm czynników zewnętrznych

takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące.

Umiejętności (potrafi): współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

8. Mikrobiologia i parazytologia

Cel kształcenia: przedstawienie wiedzy na temat drobnoustrojów patogennych dla człowieka – bakterie, wirusy, grzyby; zapoznanie z zasadami pobierania i transportu materiałów klinicznych do badań bakteriologicznych i wirusologicznych; zapoznanie z podstawami immunologii – antygeny, przeciwciała, reakcje immunologiczne oraz zasadami diagnostyki bakteriologicznej i wirusologicznej; zapoznanie z charakterystyką zakażeń odgrywających rolę w ginekologii i położnictwie oraz zagrożeniami dla matki, płodu i noworodka spowodowanymi przez pasożyty.

Treści merytoryczne:

Wykłady: podstawowe cechy morfologiczne i fizjologiczne drobnoustrojów chorobotwórczych. łańcuch epidemiczny i jego podstawowe ogniwa – rezerwuuar, źródła zakażenia, drogi szerzenia się zakażeń, wrota zakażenia; podstawowe pojęcia z immunologii – antygeny, przeciwciała, reakcje immunologiczne; odporność swoista i nieswoista; zakażenia szpitalne – czynniki etiologiczne drogi szerzenia się, metody zapobiegania; zakażenia wirusowe przenoszone drogą naruszania ciągłości tkanek; drogi i wrota zarażeń przez pasożyty układu pokarmowego, oddechowego, nerwowego, krwionośnego, a przede wszystkim układu moczowo – płciowego.

Ćwiczenia: mikrobiologiczna diagnostyka zakażeń układu moczowo – płciowego; diagnostyka wybranych zakażeń szerzących się drogą krwi – WZW, HIV, CMV, EBV. diagnostyka mikrobiologiczna wybranych chorób odzwierzęcych – toksoplazmoza, brucelozą; metody kontroli środowiska szpitalnego – zanieczyszczenie powietrza, powierzchni, rąk, personelu, środków dezynfekcyjnych. zasady mikroskopowania i prowadzenia dokumentacji (klasyfikacja pasożytów i żywicieli, łańcuch epidemiologiczny, biologia, chorobotwórczość i diagnostyka chorób wywołanych przez pasożytnicze pierwotniaki).

Seminaria: badania diagnostyczne; interpretacja wyników badań bakteriologicznych i wirusologicznych; zakażenia mające znaczenie w ginekologii i położnictwie; metody zapobiegania inwazjom pasożytniczym, ze szczególnym uwzględnieniem pasożytów o dużym znaczeniu w przebiegu ciąży, porodu i w okresie karmienia wpływ zmian w zakresie technosfery, socjosfery i migracji ludności na rozprzestrzenianie się chorób pasożytniczych.

Wiedza (zna i rozumie): klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobionie fizjologicznej człowieka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej; klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobionie fizjologicznej człowieka.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych; szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

9. Farmakologia

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości z zakresu działania różnych grup leków, ich działań leczniczych, niepożądanych i toksycznych, działania używek i narkotyków, podstawowe zagadnienia związane z leczeniem zatruc i uzależnień, działań teratogennych i embriotoksycznych leków, a także wiadomości o lekach stosowanych w położnictwie i ginekologii.

Treści merytoryczne:

Wykłady: farmakologia ogólna, podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki; układ wegetatywny; leki wpływające na funkcje układu przywspółczulnego; leki wpływające na funkcje układu współczulnego; leki nasenne i uspokajające; zależności lekowe; alkohol etylowy i metylowy; narkotyczne leki przeciwbólowe; leki przeciwbólowe nienarkotyczne; leki wpływające na krzepnięcie krwi – leki stosowane w skazach krwotocznych.

Ćwiczenia: receptura ogólna, źródła informacji o lekach, postaci leków, elementy recepty, recepta narkotyczna; rodzaje dawek; obliczanie dawek dla dzieci; drogi podawania i wydalania leków; zasady zapisywania leków gotowych i magistralnych; surowice i szczepionki, reakcje alergiczne, próby uczuleniowe; rodzaje leków; witaminy; leki stosowane w porodzie fizjologicznym (oksytocyna, prostaglandyny, inne leki oksydotyczne, leki przeciwbólowe i znieczulenia stosowane w porodzie); leki stosowane w porodzie przedwczesnym zagrażającym, w poronieniu zagrażającym; leki tokolityczne, leki uspakajające, leki przyspieszające dojrzewanie płuc płodu; koagulopatie okołoporodowe, niedokrwistości w okresie ciąży, karmienia i u noworodków.

Seminaria: teratologia i embriotoksyczność, leki przeciwwskazane w I trymestrze ciąży; hormony gonadotropowe i płciowe; leki anaboliczne; środki antykoncepcyjne; leki stosowane w leczeniu zaburzeń owulacji; hormonalna terapia zastępcza; leki a laktacją; leki odkażające i dermatologiczne w ginekologii i położnictwie; awitaminozy w okresie ciąży, karmienia i u noworodków.

Wiedza (zna i rozumie): zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania oraz powodowane przez nie przemiany w ustroju zależne od wieku, a także ich działania uboczne; poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; podstawowe zasady farmakoterapii; zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków; zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich; zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych; wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich; przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

10. Radiologia

Celem kształcenia jest: zapoznanie studenta z metodami diagnostycznymi obrazowymi oraz zasadami ochrony radiologicznej.

Treści merytoryczne:

Wykłady: metody obrazowania; zasady przeprowadzania obrazowania różnymi metodami; zasady ochrony radiologicznej.

Seminaria : analiza zasad ochrony radiologicznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.

Umiejętności (potrafi): stosować się do zasad ochrony radiologicznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

B. NAUKI SPOŁECZNE

1. Psychologia

Cel kształcenia: zapoznanie studenta z pojęciami psychologicznymi, podstawowymi mechanizmami zachowań człowieka i uwarunkowaniami jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania oraz przygotowanie do podjęcia współpracy z psychologami i korzystania z wyników badań psychologicznych; doskonalenie umiejętności komunikowania interpersonalnego.

Treści merytoryczne:

Wykłady: psychologia jako nauka o człowieku; czynności człowieka i ich rodzaje; zachowanie człowieka i jego determinanty; biologiczne mechanizmy zachowań; mózgowo mechanizmy zachowań – bloki funkcjonalne mózgu; rozwój psychiki jednostki; osobowość jako system regulacji i samoregulacji człowieka; struktura osobowości; holistyczne podejście do człowieka; choroba jako sytuacja trudna; metody badań psychologicznych.

Seminaria: orientacja i funkcjonowanie człowieka w otoczeniu; rola wrażeń i spostrzeżeń w poznawaniu świata i siebie; rodzaje i znaczenie uwagi w prawidłowym przebiegu procesów poznawczych; pamięć i uczenie się jako podstawowe źródło doświadczeń człowieka myślenie i rozwiązywanie problemów jako wyższy proces poznawczy człowieka; osobowość jako system regulacji i integracji zachowania; emocje i motywacja jako proces determinujący i ukierunkowujący zachowanie jednostki; osobowość jako system regulacji i integracji zachowania; emocje i motywacja jako proces determinujący i ukierunkowujący zachowanie jednostki.

Wiedza (zna i rozumie): specyficzne problemy występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium), szczególnie wynikające z barier w komunikowaniu się.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone; problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych; etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości; pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe; podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej;

etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym; psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu; istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; specyficzne problemy występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium), szczególnie wynikające z barier w komunikowaniu się; techniki redukcji lęku, metody relaksacji i mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne; oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka; oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz informować o elementarnych formach pomocy psychologicznej; rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małoletnich i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka; rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego; rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i porodu oraz w okresie klimakterium; identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się oraz wykazywać umiejętność aktywnego słuchania; wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece położniczej; wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne; stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium .

2. Socjologia

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy na temat zjawisk, procesów i przemian zachodzących w życiu społecznym oraz umiejętności ich rozumienia i wyjaśniania; przygotowanie do samodzielnego przeprowadzania i opracowania badań socjologicznych; wyrobienie umiejętności analizowania społecznych i kulturowych uwarunkowań zachowania się jednostek i grup (rodzina); wyrobienie postaw wrażliwości na sytuację społeczną człowieka, zwłaszcza w jej powiązaniu ze stanem zdrowia i choroby.

Treści merytoryczne:

Wykłady: socjologia jako dyscyplina naukowa; zbiorowości i grupy społeczne; metody badań socjologicznych; procesy i przemiany życia społecznego; rodzina jako grupa i instytucja społeczna; teorie i modele rodziny; demograficzne i społeczne przemiany współczesnych rodzin polskich; dewiacja i kontrola społeczna; kultura – elementy kultury; wpływ kultury na życie społeczne; socjoetiologia – społeczne uwarunkowania zdrowia i choroby.

Seminaria: mikro- i makrosocjologia; podstawowe techniki badań socjologicznych; konstruowanie własnego projektu badawczego; analiza i opracowanie własnych wyników badań; funkcje rodziny i cykle życia rodzinnego; dewiacje społeczne; patologie i dezorganizacja życia rodzinnego; związki rodziny ze zdrowiem i chorobą; prawidłowe funkcjonowanie rodziny – znaczenie dla umacniania zdrowia i w sytuacji choroby; problemy szczegółowe w pracy położnej w analizie socjologicznej.

społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądanego oraz problemy małoletnich i samotnych matek.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądanego oraz problemy małoletnich i samotnych matek; pojęcia i zasady funkcjonowania: rodziny,

grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądanego oraz problemy małoletnich i samotnych matek.

Umiejętności (potrafi): proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży; rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług położnej; opracowywać programy edukacyjne dotyczące działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

3. Pedagogika

Cel kształcenia: przekazanie studentom wiadomości z zakresu pedagogiki oraz kształtowanie umiejętności prowadzenia działalności dydaktyczno – wychowawczej w przyszłej pracy zawodowej.

Treści merytoryczne:

Wykłady: pedagogika jako nauka; związki pedagogiki z innymi dziedzinami naukowymi; ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; style pracy nauczyciela wychowawcy; podmiotowość w wychowaniu; środowiska wychowawcze w procesie wychowania; środowiska wychowawcze w procesie wychowania; rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła, szpital; formy organizacyjne pracy szkolnej; środki dydaktyczne oraz ich znaczenie w procesie kształcenia; trudności dydaktyczno – wychowawcze oraz ich przewyżnianie.

Seminaria: szkoła wyższa jako środowisko naukowo-wychowawcze; organizacja samodzielnej pracy studenta; przygotowanie prac pisemnych; cele zasady wychowania w pracy położnej; dziedziny wychowania; metody wychowania w pracy położnej; środowiska wychowawcze oraz możliwości ich wykorzystania w pracy położnej; osobowość nauczyciela – wychowawcy; autorytet i takt pedagogiczny; cele kształcenia; taksonomia celów; zasady i metody nauczania; planowanie działalności dydaktycznej; kontrola i ocena w procesie kształcenia; edukacja ustawiczna położnych.

Wiedza (zna i rozumie): metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług położnej; opracowywać programy edukacyjne dotyczące działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

4. Prawo medyczne

Cel kształcenia: wyposażenie absolwenta studiów licencjackich w wiedzę na temat podstaw prawnych warunkujących funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia, prawa pracy, odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, karnej i cywilnej, umiejętności posługiwania się przepisami prawa w realizacji zadań zawodowych położnej w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz w prywatnej praktyce.

Treści merytoryczne:

Wykłady: ustawa o Powszechnym Ubezpieczeniu; ustawa o Zakładach Opieki Zdrowotnej, podstawy prawne wykonywania zawodu położnej; samorząd zawodowy pielęgniarów i położnych; samodzielność i autonomia zawodowa położnej; odpowiedzialność prawna

położnej (karna, cywilna, zawodowa, służbowa); prawo administracyjne, handlowe, cywilne; elementy prawa prac; ochrona prawna pracy; formy prawne wykonywania zawodu położnej.

Seminaria: prawa pacjenta; związek zawodowy w zakładach opieki zdrowotnej; eksperyment medyczny, uwarunkowania prawne, udział położnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa kobiety rodzącej; podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej; podstawy prawne wykonywania zawodu położnej, w tym prawa i obowiązki położnej, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu położnej; prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa kobiety rodzącej.

Umiejętności (potrafi): stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej położnej; oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych; analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania; stosować międzynarodowe klasyfikacje: statystyczne chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

5. Zdrowie publiczne

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy na temat płaszczyzn funkcjonowania zdrowia (fizyczna, psychiczna, społeczna, kulturowa) oraz znaczenia czynników warunkujących zdrowie w kategorii zdrowia publicznego; zapoznanie z genezą, założeniami i zadaniami zdrowia publicznego w ramach systemowej koncepcji ochrony zdrowia; przygotowanie absolwenta studiów położniczych do samodzielnej pracy i podejmowania decyzji w zakresie promowania zdrowia i jego ochrony wobec kobiety, rodziny i społeczeństwa.

Treści merytoryczne:

Wykłady: koncepcja zdrowia w medycynie i naukach społecznych; założenia i zadania systemowego modelu ochrony zdrowia w Polsce; współczesne strategie opieki medycznej i programy zdrowotne; modele edukacji zdrowotnej – założenia teoretyczne i ich realizacja; model medycyny rodziny, zespół pomocy rodzinie; medycyna pracy.

Seminaria: zdrowie publiczne – udział społeczeństwa jego koncepcji; zachowania zdrowotne, style życia i ich związek ze zdrowiem; czynniki kształtujące stan zdrowia; czynniki ekologiczne a zdrowie; czynniki psychiczne a zdrowie; relacje między rodziną a zdrowiem i chorobą.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zadania z zakresu zdrowia publicznego; kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego; podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby; istotę profilaktyki i prewencji chorób; zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej; swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

Umiejętności (potrafi): stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej położnej; oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych

epidemiologicznych i demograficznych; analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania; stosować międzynarodowe klasyfikacje: statystyczne chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

6. Język angielski I

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanie, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; - tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; - opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów; wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

7. Język angielski II

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; - tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; - opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów; wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

8. Język angielski III

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; - radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; - tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; - opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów; wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do :) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

9. Język angielski IV

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów; wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

C. NAUKI W ZAKRESIE ODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ

1. Podstawy opieki położniczej 1

Cel kształcenia: zapoznanie z teoretycznymi podstawami opieki w położnictwie, z zakresem i charakterem opieki pielęgniarstwa i położniczej w odniesieniu do odbiorców usług położnej – kobiety ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka oraz kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą, chorej ginekologicznie; przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka oraz oceny stanu zdrowia kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą i chorej ginekologicznie a także określania problemów pielęgnacyjnych, doboru właściwych metod i technik pielęgnacji dostosowanych do ich stanu;

kształtowanie wybranych umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających.

Treści merytoryczne:

Wykłady: status i istota zawodu położnej; rola zawodowa położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej; rola, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną; rola położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia; istota opieki pielęgniarstwa i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck); istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie porodu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorobą ginekologiczną; zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym; zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej.

Ćwiczenia: higieniczne i chirurgiczne mycie rąk; przygotowanie/ porządkowanie stanowiska pracy; zakładanie bielizny operacyjnej; postępowanie z materiałem sterylnym; przygotowanie roztworów dezynfekcyjnych; przygotowanie materiału/sprzętu do sterylizacji, wykonywanie czynności pielęgnacyjno-higienicznych; profilaktyka przeciwodleżynowa- leczenie odleżyn; zabiegi fizykoterapeutyczne; stosowanie baniek bezogniowych; pobieranie wymazów; wykonywanie ćwiczeń biernych i czynnych oraz gimnastyki oddechowej, drenażu ułożeniowego i odśluzowywanie dróg oddechowych; zasady prowadzenia dokumentacji medycznej oraz dokumentacji położniczo-ginekologicznej; wykonywanie wlewu przeczyszczającego; założenie suchej rurki do oddechu; udział położnej w farmakoterapii; pielęgnowanie noworodka w warunkach szpitalnych; wykonywanie kąpeli noworodka; wykonywanie pomiarów antropometrycznych u noworodka; udział położnej w badaniach przesiewowych; wykonanie zabiegu Creddego; pobranie gazometrii w tym z krwi pępowinowej; pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych; wykonywanie testów diagnostycznych; zakładanie cewnika do pęcherza moczowego i usuwanie go oraz monitorowanie diurezy.

Seminaria: współczesne kierunki rozwoju opieki perinatalnej; czynniki wpływające na rozwój praktyki położniczej; organizacja opieki perinatalnej.

Zajęcia praktyczne: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad pacjentką, doskonalenie umiejętności w zakresie podstaw opieki położniczej w warunkach oddziału szpitalnego. doskonalenie umiejętności studenta do sprawowania opieki i podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka oraz oceny stanu zdrowia kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą i chorej ginekologicznie a także określania problemów pielęgnacyjnych, doboru właściwych metod i technik pielęgnacji; kształtowanie wybranych umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej; rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną; rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia; istotę opieki pielęgniarstwa i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem,

Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck); istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej; prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią; przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu; prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej; pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe; wykonywać badania przesiewowe noworodka; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny; zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia; wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia; wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne; przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowanie dróg oddechowych; stosować zabiegi przeciwwzapalne; stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

2. Podstawy opieki położniczej 2

Cel kształcenia: zapoznanie z teoretycznymi podstawami opieki w położnictwie, z zakresem i charakterem opieki pielęgniarstwa i położniczej w odniesieniu do odbiorców usług położnej – kobiety ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka oraz kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą, chorej ginekologicznie; przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka oraz oceny stanu zdrowia kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą i chorej ginekologicznie a także określania problemów pielęgnacyjnych, doboru właściwych metod i technik pielęgnacji dostosowanych do ich stanu; kształtowanie wybranych umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających.

Wykłady: metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie; zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym; zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej.

Ćwiczenia: pobieranie wymazów do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymazów cytoonkologicznych, a także zabezpieczenie pobranego materiału; przechowywanie i przygotowywanie leków zgodnie z obowiązującymi standardami, podawanie pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczanie dawek leków i modyfikowanie dawek insuliny; wykonywanie szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV; zakładanie i usuwanie cewnika z żył obwodowych, wykonywanie kroplowych wlewów dożylnych oraz monitorowanie i pielęgnowanie miejsca wkłucia obwodowego, przygotowanie zestawu do porodu, szycia krocza oraz zabiegów diagnostycznych.

Seminaria : specyfika opieki zdrowotnej nad matką i noworodkiem; ocena aktualnego stanu organizacji opieki perinatalnej; udział i rola w opiece perinatalnej.

Zajęcia praktyczne: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad pacjentką, doskonalenie umiejętności w zakresie podstaw opieki położniczej w warunkach oddziału szpitalnego; doskonalenie umiejętności studenta do sprawowania opieki i podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka oraz oceny stanu zdrowia kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą i chorej ginekologicznie a także określania problemów pielęgnacyjnych, doboru właściwych metod i technik pielęgnacji; kształtowanie wybranych umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie; zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym; zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej; prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią; przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu; prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej; pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii; pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe; wykonywać badania przesiewowe noworodka; wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny; wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV;

zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego; zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia; wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia; wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnych światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnych światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

3. Etyka zawodu położnej

Cel kształcenia: jest wyposażenie studentów w wiadomości z zakresu etyki zawodowej położnych oraz kształtowanie umiejętności ich wykorzystania w sytuacjach moralnie niejednoznacznych.

Treści merytoryczne:

Wykłady: przedmiot etyki ogólnej i zawodowej; etyka normatywna; aksjologia wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej; decyzje etyczne i rozwiązywanie dylematów moralnych w pracy położnej. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej; problemy bioetyczne w aspekcie: sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (np. klonowanie embrionów ludzkich) i eutanazji.

Seminaria: stan badań naukowych z etyki położnych; dokumentacja medyczna; regulacje prawne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przedmiot etyki ogólnej i zawodowej; problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej; istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej; treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej; problemy bioetyczne w aspekcie: sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (np. klonowanie embrionów ludzkich) i eutanazji.

Umiejętności (potrafi): rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce zawodowej położnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

4. Promocja zdrowia

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do włączenia się w realizację programów promocji zdrowia skierowanych do różnych osób, grup i społeczności, a w szczególności do: osób (w tym szczególnie kobiet) zdrowych i pacjentów/klientów, rodzin, członków społeczności funkcjonujących w różnych środowiskach i instytucjach.

Treści merytoryczne:

Wykłady: salutogeneza - teoretyczna podstawa promocji zdrowia; źródła idei promocji zdrowia; rozwój promocji zdrowia; metody promocji zdrowia; role zawodowe w promocji zdrowia; niebezpieczeństwa i niezamierzone skutki promocji zdrowia; związki promocji zdrowia z pielęgniarstwem i położnictwem; zadania i kompetencje położnej w promocji zdrowia.

Seminarium: definiowanie zdrowia; zakres promocji zdrowia i zadania położnej w wybranych definicjach zdrowia; promocja a higiena; różnice między promocją zdrowia a profilaktyką; charakterystyka usług promocyjnych świadczonych przez położną; promocja zdrowia a proces pielęgnowania; wybrane programy promocji zdrowia: „Promocja karmienia naturalnego”, „Szpital przyjazny dziecku”, „Rodzic po ludzku”; strategia konstruowania programu promocji zdrowia.

Zajęcia praktyczne: przygotowanie studenta do włączenia się w realizację programów promocji zdrowia skierowanych do różnych osób, grup i społeczności, a w szczególności do: osób (w tym szczególnie kobiet) zdrowych i pacjentów/klientów, rodzin, członków społeczności funkcjonujących w różnych środowiskach i instytucjach; doskonalenie umiejętności w wybranych programach promocji zdrowia: „Promocja karmienia naturalnego”, „Szpital przyjazny dziecku”, „Rodzic po ludzku”; strategia konstruowania programu promocji zdrowia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; zadania położnej w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia; strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym.

Umiejętności (potrafi): oceniać potencjał zdrowotny kobiety i jej rodziny z rozpoznaniem czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia oraz uczyć kobietę samokontroli stanu zdrowia; opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia jednostek, rodzin i grup społecznych; realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z kompetencjami położnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta;

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, zajęcia praktyczne.

5. Podstawowa opieka zdrowotna

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do realizacji zadań z zakresu: diagnozowania sytuacji kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania, ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny, samodzielnego udzielania świadczeń zdrowotnych w opiece nad kobietą i jej rodziną, udziału realizacji zadań POZ, współpracy z zespołem POZ i innymi organizacjami i instytucjami wspierającymi rodzinę, kontraktowania POZ.

Treści merytoryczne:

Wykłady: cele, zadania, funkcje, organizacja oraz podstawy prawne funkcjonowania POZ; miejsce położnej rodzinnej w POZ; miejsce położnej rodzinnej w POZ; pielęgniarstwo rodzinne w praktyce położnej rodzinnej; teorie pielęgnowania i ich zastosowanie w opiece środowiskowej; aktualne zakresy pielęgniarstwa rodzinnego; specyfika procesu pielęgnowania realizowanego przez położną w środowisku zamieszkania – zakres i źródła

danych do diagnozy, planowanie – udział kobiety i rodziny w ustalaniu, realizacji planu opieki oraz ocenianiu uzyskanych efektów; dokumentacja-aktualnie obowiązująca i zalecana. *Seminaria:* rodzina jako podmiot opieki pielęgniarsko – położniczej; diagnoza rodzinna; zadania położnej w sytuacji kryzysu w rodzinie – niepłodność, zgon dziecka, dziecko z wadą wrodzoną, zagrożenie rozwodem, problem alkoholowy w rodzinie; elementy środowiskowej opieki przedkoncepcyjnej nad kobietą, jej partnerem i rodziną; elementy środowiskowej opieki nad ciężarną i jej rodziną; elementy środowiskowej opieki nad położnicą, noworodkiem i rodziną; elementy środowiskowej opieki nad kobietą chorą ginekologicznie, po operacji ginekologicznej; grupy wsparcia dla kobiet.

Zajęcia praktyczne: : doskonalenie umiejętności studenta w diagnozowaniu sytuacji kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmowaniu działań na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny; współpraca z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny); rozpoznawanie przemocy domowej i innych patologii społecznych oraz dokonywanie interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań położnej i innych pracowników ochrony zdrowia; kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń położniczych w podstawowej opiece zdrowotnej; zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego.

Umiejętności (potrafi): diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny; współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny); rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, zajęcia praktyczne.

6. Dietetyka

Cel kształcenia: zapoznanie studenta z fizjologiczną rolą poszczególnych składników pokarmowych i wielkością ich zapotrzebowania, potrzebami energetycznymi człowieka i ich zaspokajaniem, wartością odżywczą i jakością zdrowotną produktów spożywczych, ocena sposobu żywienia i stanu odżywiania, prawidłowego żywienia w różnych okresach życia człowieka oraz rolę żywienia w etiopatogenezie chorób metabolicznych i cywilizacyjnych, ich profilaktyce i leczeniu.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku; żywienie dojelitowe; żywienie pozajelitowe; zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt; zasady leczenia dietetycznego i powikłania diety terapii; środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Ćwiczenia: składniki diety – wartość odżywcza: węglowodanów, białek i tłuszczów – identyfikacja białek, cukrów i tłuszczów w pokarmach; przemiany energetyczne i w organizmie człowieka i wartość energetyczna pożywienia; witaminy i składniki mineralne

diety; równowaga kwasowo – zasadowa organizmu; zasady sporządzania i oceny jadłospisów w różnych grupach wiekowych.

Seminaria: dieta w ciąży, połogu i okresie karmienia; wskazania dietetyczne w stanach chorobowych (ciąża powikłana cukrzycą, nadciśnieniem, niedokrwistością, chorobami nerek) – układanie jadłospisów i ich ocena.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego; zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt; zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii; środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Umiejętności (potrafi): oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia zdrowych i chorych dzieci i dorosłych, w szczególności kobiet w różnych okresach ich życia i różnym stanie zdrowia; stosować diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii; planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią; dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

7. Organizacja pracy położnej

Cel kształcenia: przygotowanie położnej do zrozumienia zasad funkcjonowania organizacji i istoty kierowania oraz nauczenie sprawnego organizowania pracy własnej i kierowania zespołami w zakładach opieki zdrowotnej (publicznych i niepublicznych), skutecznego rozwiązywania problemów, efektywnego podejmowania decyzji, a także organizowania opieki i oceniania wyników działań położnych w zakresie opieki nad kobietą zdrową, zagrożoną chorobą i chora ginekologicznie oraz ciężarna, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem.

Treści merytoryczne:

Wykłady: organizacja i kierowanie jako dyscyplina naukowa, definicje, przedmiot, metod; ewolucja podstawowych teorii zarządzania; podstawy sprawnego działania; kierowanie w organizacji: źródła władzy i wpływu; funkcje kierownicze; style kierowania; przewodzenia zespołem; proces decydowania w organizacji; planowanie obsad położniczych; organizowanie stanowiska w pracy położnej; ocena jakości opieki położniczej; ocenianie pracy położnej; doskonalenie i rozwój organizacji.

Ćwiczenia: budowa organizacji; cykl działania zorganizowanego; rozwiązywanie konfliktów; negocjowanie – techniki negocjacji; proces adaptacji położnej, program adaptacji; zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialność na stanowisku położnej; organizowanie pracy własnej; marketing usług położniczych.

Seminaria: mechanizmy kierujące powstaniem, funkcjonowaniem, rozwojem oraz rozpadem systemów organizacyjnych; zasady i wytyczne sprawnego działania; organizowanie stanowiska pracy; oferty świadczeń położniczych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności; regulacje prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarki i położnej; podstawowe metody organizacji opieki położniczej i ich znaczenie dla jakości tej opieki; etapy planowania pracy

własnej i podległego personelu; możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego; problematykę jakości w opiece zdrowotnej.

Umiejętności (potrafi): monitorować zagrożenia w pracy położnej oraz czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy; planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy; współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki położniczej oraz monitorować jakość opieki położniczej; podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy i współpracy w zespole; nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

8. Badanie fizykalne

Cel kształcenia: zapoznanie z rodzajami i metodami badań fizykalnych oraz z zasadami ich prawidłowego wykonywania ze szczególnym uwzględnieniem badań wykorzystywanych w ginekologii i położnictwie, zgodnie z obowiązującą dokumentacją.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego; metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej; sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Ćwiczenia: znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej; zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego.

Seminaria: badania przedmiotowe i podmiotowe wykorzystywanie w ginekologii; badania przedmiotowe i podmiotowe wykorzystywanie w położnictwie; prowadzenie dokumentacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego; metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej; sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności; znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej.

Umiejętności (potrafi): przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta oraz analizować i interpretować jego wyniki; rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka i osoby dorosłej, w tym kobiety w różnych okresach jej życia; wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta; przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium , ćwiczenia.

9. Zakażenia szpitalne

Cel kształcenia: przedstawienie naturalnego procesu epidemiologicznego, zakaźnego oraz sposobów zapobiegania tym procesom lub jeśli wystąpią zwalczanie, szczególnie w zamkniętej ochronie zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień zdrowotnych w położnictwie i ginekologii.

Treści merytoryczne:

Wykłady: pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną; zakażenia szpitalne z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia; sposoby kontroli szerzenia się i zwalczania zakażeń szpitalnych; mechanizm i sposoby postępowania w: zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego.

Seminarium: przyczyny i proces szerzenia się chorób zakaźnych i niezakaźnych wywołanych przez drobnoustroje; metody zapobiegania – procedury położnicze; podstawowe pojęcia; zakażenia szpitalne – przyczyny i prawa szerzenia się – sposoby zapobiegania; zawodowe zagrożenia zdrowia dla personelu medycznego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia; sposoby kontroli szerzenia się i zwalczania zakażeń szpitalnych; mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego.

Umiejętności (potrafi): wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

10. System informacji w ochronie zdrowia

Cel kształcenia: zapoznanie z budową i funkcjonowaniem Systemu Informacji Medycznej (SIM), oraz nabycie umiejętności jego wykorzystania praktycznego w pracy zawodowej położnej.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych; rodzaje rejestrów medycznych; zasady ich współdziałania rejestrów medycznych.

Seminaria: funkcjonowanie Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych; obsługa rejestrów medycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania; metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych.

Umiejętności (potrafi): interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych; posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej, a także prawa ochrony własności intelektualnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia, seminarium.

11. Zajęcia fakultatywne do wyboru:

a) Język migowy

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawami języka migowego w zakresie gromadzenia niezbędnych informacji zdrowotnych o pacjencie oraz komunikacji z pacjentem niesłyszącym.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: Podstawy języka migowego. Znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta. Zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta; zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się znakami języka migowego oraz innymi sposobami i środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

b) Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej

Cel kształcenia: przygotowanie do efektywnej pracy zespołowej oraz podejmowania skutecznych i właściwych decyzji zawodowych.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu; rola przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; proces podejmowania decyzji w zespole; metody samooceny pracy zespołu; czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu; rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; proces podejmowania decyzji w zespole; metody samooceny pracy zespołu; czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.

Umiejętności (potrafi): analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej; korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu; wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu; planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności pracy zespołowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV. GRUPA TREŚCI ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA

D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ

I. Techniki położnicze i prowadzenie porodu 1

Cel kształcenia: zapoznanie studenta z teoretycznymi i praktycznymi podstawami stosowanych technik położniczych i zasadami prowadzenia porodu, zapoznanie z zakresem i charakterem opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do rodzącej, położnicy i noworodka, przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; kształtowanie umiejętności wykonywania podstawowych technik położniczych i prowadzenia porodu; kształtowanie postaw studenta do aktywnego pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności, szybkie reagowanie na potrzeby podopiecznych oraz współpraca z zespołem terapeutycznym i interdyscyplinarnym.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i patologicznego; badanie położnicze zewnętrzne i wewnętrzne; usytuowanie płodu w macicy; kardiokografia – zasady wykonania i interpretacji; mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym -łożeniu potylicowym przednim i tylnym; farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego; prowadzenie porodu z uwzględnieniem aktualnych wytycznych FIGO (Federation International of Gynecology Obstetrics); indukcja i stymulacja czynności skurczowej macicy .

Ćwiczenia: mechanizmy porodu prawidłowego; zasady prowadzenia porodu powikłanego; niefarmakologiczne i farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego; zastosowanie pozycji wertykalnych podczas porodu; metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej; standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi; rodzaje skurczów; zaburzenia w przebiegu czynności skurczowej macicy; zasady opieki nad noworodkiem po porodzie; zasady prowadzenia dokumentacji medycznej.

Seminaria: zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego; zasady opieki położniczej podczas porodu patologicznego; rola położnej w realizacji założeń psychoprofilaktyki porodowej; zastosowanie nowoczesnych technik porodowych; alternatywne miejsca porodu – rola i zadania położnej w doborze miejsca porodu; poród z udziałem osoby towarzyszącej, wspierającej (douli) ;zastosowanie nowoczesnych technik porodowych; charakterystyka czynników warunkujących wystąpienia czynności porodowej (wewnątrzmaciczne dojrzewanie płodu, czynniki hormonalne, czynniki mechaniczne i nerwowe); rola i zadania położnej w zastosowaniu nowoczesnych metod komunikowania się w sytuacji trudnej emocjonalnie (śmierć dziecka w przebiegu porodu).

Zajęcia praktyczne: doskonalenie umiejętności w prowadzeniu porodu prawidłowego; doskonalenie umiejętności studenta w zakresie opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do rodzącej, położnicy i noworodka, przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; kształtowanie umiejętności wykonywania podstawowych technik położniczych i prowadzenia porodu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych; mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym; farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej; zadania położnej podczas porodu fizjologicznego; zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego; standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi; zasady opieki nad noworodkiem po porodzie; zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego.

Umiejętności (potrafi): dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej; rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów; podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych; wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody; ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji; rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury; monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG; sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej; nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia; przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy; wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny; ustalenie indywidualnego planu porodu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminaria, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

2. Techniki położnicze i prowadzenie porodu 2

Cel kształcenia: zapoznanie studenta z teoretycznymi i praktycznymi podstawami stosowanych technik położniczych i zasadami prowadzenia porodu, zapoznanie z zakresem i charakterem opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do rodzącej, położnicy i noworodka, przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; kształtowanie umiejętności wykonywania podstawowych technik położniczych i prowadzenia porodu; kształtowanie postaw studenta do aktywnego pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności - szybkie reagowanie na potrzeby podopiecznych oraz współpraca z zespołem terapeutycznym i interdyscyplinarnym.

Treści merytoryczne:

Wykłady : urazy kanału rodnego; zasady opieki położniczej podczas porodu przedwczesnego, patologicznego oraz zabiegowego; mechanizm porodów w ułożeniach odgięciowych oraz przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklytizm przdni tylny), mechanizm porodu w położeniach miednicowych i porodach bliźniaczych; zasady postępowania w sytuacjach nagłych (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu; patologia trzeciego okresu porodu; obroty położnicze; współczesna diagnostyka w okresie okołoporodowym.

Seminaria: rola i zadania położnej w przebiegu porodu miednicowego w zależności od odmiany; nieprawidłowości w usytuowaniu płodu w macicy; rola i zadania położnej w rozpoznaniu i prowadzeniu porodu bliźniaczego; współdziałanie położnej w monitorowaniu stanu ogólnego matki i dziecka w profilaktyce powikłań porodowych (wywiad, obserwacja, udział w badaniach); udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru ogólnego i położniczego rodzącej oraz działań terapeutycznych w stanach zagrożenia życia; rola i zadania położnej w profilaktyce krwotoków położniczych; rola i zadania położnej w prowadzeniu porodu patologicznego; rola i zadania położnej w profilaktyce krwotoku położniczego; współdziałanie położnej w diagnostyce przygotowaniu do porodu oraz opiece nad położnicą i noworodkiem w sytuacji zakażenia wirusem HIV;

Ćwiczenia: znieczulenie, nacięcie i szycie krocza; prowadzenie porodu w ułożeniach odgięciowych – rozpoznanie w badaniu położniczym, dane położnicze, przebieg porodu, prowadzenie porodu; prowadzenie porodu w położeniu miednicowym, w ułożeniach odgięciowych i porodzie bliźniaczym; poród zabiegowy; ręczne wydobycie łożyska; algorytm postępowania w krwotokach śródporodowych; zasady postępowania w dystocji barkowej, wypadnięciu pępowiny i części drobnych płodu; udział i zadania położnej w diagnostyce okołoporodowej; dokumentowanie przebiegu porodu; standardy opieki nad rodzącą i osobą jej towarzyszącą w fizjologii i patologii porodu; biochemiczna weryfikacja wyników badań biofizycznych jako element współczesnej diagnostyki w okresie okołoporodowym

Zajęcia praktyczne: doskonalenie umiejętności w prowadzeniu porodu przedwczesnego, patologicznego i zabiegowego; doskonalenie umiejętności studenta w zakresie opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do rodzącej, położnicy i noworodka, przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; kształtowanie umiejętności wykonywania podstawowych technik położniczych i prowadzenia porodu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady opieki położniczej podczas porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych; mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym w ułożeniach odgięciowych i nieprawidłowym ułożeniu główki, w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych; zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego; zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu); standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi;

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów; monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG; nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyc krocze nacięte lub pęknięte I stopnia; przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy; wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej; rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie; udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne

wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym); wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego;

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć : wykład , seminaria, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

3. Położnictwo i opieka położnicza I

Cel kształcenia: zapoznanie z zakresem i charakterem opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka; przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru odpowiednich metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; kształtowanie umiejętności manualnych niezbędnych do wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających w położnictwie; kształtowanie umiejętności wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających z poszanowaniem godności pacjentki, dostosowując metody i techniki do jej stanu oraz miejsca i warunków; zapoznanie ze specyfiką pracy położnej z indywidualnym pacjentem ciężarną, rodzącą, położnicą; kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących opieki nad kobietą; realizacji procesu pielęgnowania ciężarnej, rodzącej, położnicy; kształtowanie umiejętności efektywnego komunikowania się z pacjentem.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego; zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym; rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i połogu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych; definicję połogu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie połogu, noworodkiem i ich rodziną; proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią; działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych; metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania; zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych; prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia; naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji; cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej; czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności.

Ćwiczenia: rozpoznawanie i eliminowanie czynników ryzyka w przebiegu ciąży i połogu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów; ustalanie indywidualnego planu opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie

konieczności dokonywanie jego modyfikowanie; planowanie postępowania położniczego i obejmowanie opieką położniczą kobiety ciężarnej i kobiety w okresie połogu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej; metody diagnostyczne w położnictwie: KTG; USG, EKG wewnątrzmaciczne płodu, badanie krwi włóścinkowej płodu.

Seminaria: promowanie karmienia naturalnego, prowadzenie poradnictwa laktacyjnego w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawanie problemów laktacyjnych i podejmowanie działań prewencyjnych w tym zakresie; realizowanie zadań położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie połogu; rozpoznawanie ciąży na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych.

Zajęcia praktyczne: zasady przyjęcia ciężarnej w położniczej izbie przyjęć; organizacja oddziału rooming-in; przyjęcie położnicy wraz z dzieckiem do oddziału rooming-in; obserwacja położnicy w pierwszych dobach po porodzie i cięciu cesarskim: obserwacja odchodów; wysokości dna macicy; gojenie się obrażeń krocza; promocja karmienia naturalnego i poradnictwo laktacyjne; pomoc w przystawieniu dziecka do piersi; wsparcie karmiącej matki karmiącej; dokumentowanie wykonanych czynności (plan pielęgnowania położnicy); udział w procesie diagnostyczno -lecniczo-pielęgnacyjnym; dokumentowanie wykonanych czynności (plan pielęgnowania położnicy); edukacja zdrowotna matki i rodziny; zadania położnej w opiece nad położnicą po cięciu cesarskim; połów prawidłowy i powikłany. obserwacja stanu położniczego, ogólnego i psychicznego położnicy; edukacja zdrowotna kobiet po porodzie; wypis pacjentki wraz z dzieckiem do domu; antykoncepcja po porodzie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego; zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym; rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i połogu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych; definicję połogu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie połogu, noworodkiem i ich rodziną; proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią; metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania; zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych; prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia; naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji; granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym; cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej; czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności;

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i połogu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów; ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji; planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie połogu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej; wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego; promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym

zakresie; realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie połogu; rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminaria, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

4. Położnictwo i opieka położnicza 2

Cel kształcenia: zapoznanie z zakresem i charakterem opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka; przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru odpowiednich metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; kształtowanie umiejętności manualnych niezbędnych do wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających w położnictwie; kształtowanie umiejętności wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających z poszanowaniem godności pacjentki, dostosowując metody i techniki do jej stanu oraz miejsca i warunków; zapoznanie ze specyfiką pracy położnej z indywidualnym pacjentem ciężarną, rodzącą, położnicą; kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących opieki nad kobietą; realizacji procesu pielęgnowania ciężarnej, rodzącej, położnicy; kształtowanie umiejętności efektywnego komunikowania się z pacjentem.

Treści merytoryczne:

Wykłady: etiologia, patogenezą, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-polożnicze w patologicznym przebiegu ciąży i połogu; udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i połogu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych; zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i połogu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego; wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych, stosowanej u kobiet w okresie ciąży i połogu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób; wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu; techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym; przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie; ciąża biologicznie przeterminowana; objawy, badania diagnostyczne.

Ćwiczenia: Połóg powikłany, obserwacja stanu położniczego, ogólnego i psychicznego położnicy; opieka nad ciężarną z zagrażającym porodem przedwczesnym i w przebiegu porodu przedwczesnego, standardy postępowania; postępowanie z ciężarną, rodzącą i noworodkiem zakażonymi wirusami HIV, HBV, HSV i HCV; udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru stanu ogólnego i położniczego nad ciężarną i jej dzieckiem w stanach nagłych w położnictwie: krwawienia w I i II połowie ciąży stan przedrzucawkowy, rzucawka; udział położnej w prowadzeniu ciąży i porodu u nieletniej;

psychologiczne konsekwencje dla matki po poronieniu, porodzie martwego dziecka, narodzinach dziecka z wadami i po urazie okołoporodowym; postępowanie we wstrząsie, posocznicy (sepsis) i koagulopatii w położnictwie; opieka nad ciężarną, rodzącą i położnicą z nadciśnieniem tętniczym (PIH, HELLP), cukrzycą, konfliktem serologicznym, trombocytopenią, chorobą zakrzepowo-zatorową, niedokrwistością, małopłytkowością, cholestazą, małowodziem, wielowodziem.

Seminaria: rozpoznanie i przebieg ciąży prawidłowej; zadania położnej w monitorowaniu stanu ogólnego i położniczego ciężarnej; badania profilaktyczne w przebiegu ciąży; ocena ryzyka położniczego; organizacja i prowadzenie szkoły rodzenia; udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno – leczniczych w powikłanym przebiegu ciąży; przygotowanie i asysta w czasie badań diagnostycznych; zadania położnej w prowadzeniu nadzoru nad ciężarną, rodzącą i położnicą w stanach nagłych w położnictwie; zadania położnej w przygotowaniu ciężarnej do próby porodu; standardy sprawowania opieki położniczej nad ciężarną i położnicą w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych.

Zajęcia praktyczne: udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno – leczniczych w powikłanym przebiegu ciąży; zadania położnej w prowadzeniu nadzoru nad ciężarną, rodzącą i położnicą w stanach nagłych w położnictwie; opieka nad ciężarną, rodzącą i położnicą z nadciśnieniem tętniczym (PIH, HELLP), cukrzycą, konfliktem serologicznym, trombocytopenią, chorobą zakrzepowo-zatorową, niedokrwistością, małopłytkowością, cholestazą, małowodziem, wielowodziem; rozpoznanie ciąży obumarłej; opieka nad matką po narodzinach dziecka z wadami rozwojowymi i z urazem okołoporodowym; opieka nad kobietą po stracie dziecka; opieka nad matką nieletnią i samotną.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu; udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych; zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i porodu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego; wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych, stosowanej u kobiet w okresie ciąży i porodu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób; wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu; techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym; przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie.

Umiejętności (potrafi): planować postępowanie położnicze i obejmuje opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie porodu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej; wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego; stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych; planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi; monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym; sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małoletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnych światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, seminaria, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

5. Ginekologia i opieka ginekologiczna

Cel kształcenia: przygotowanie położnej do sprawowania kompleksowej, ciągłej specjalistycznej opieki ginekologiczno-położniczej nad kobietą i jej rodziną w różnych okresach życia. Przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji, a także doboru odpowiednich metod i technik opieki ginekologicznej dostosowanych do jej stanu. Kształtowanie umiejętności manualnych niezbędnych do wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających w ginekologii. Kształtowanie umiejętności wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających z poszanowaniem godności pacjentki, dostosowując metody i techniki do jej stanu oraz miejsca i warunków.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych; prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia; naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji; granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym; czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności; etiologia dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodowego i nietrzymania moczu; postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodowego i wysiłkowym nietrzymaniem moczu; zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy; etiologia i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach; charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodowego pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (*International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO*) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (*tumor modus metastases*); zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodowego i piersi.

Ćwiczenia: cele i zasady opieki prekonceptyjnej oraz rola położnej w opiece prekonceptyjnej; udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym; zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie; proces pielęgnowania kobiety chorej ginekologicznie; zasady prowadzenia dokumentacji medycznej.

Seminaria: proces pielęgnowania pacjentki z chorobą ginekologiczną; proces pielęgnowania pacjentki chorej onkologicznie; programy zdrowotne realizowane w ginekologii i ginekologii onkologicznej; profilaktyka mająca zastosowanie w ginekologii i ginekologii onkologicznej.

Zajęcia praktyczne I : sprawuje opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia; planuje i sprawuje opiekę nad kobietą i jej partnerem

w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności; planuje i sprawuje opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi; rozpoznaje choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji; rozpoznaje wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych; rozpoznaje zaburzenia statyki narządu rodowego oraz uczestniczy w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu; rozpoznaje zaburzenia i patologie seksualne; przygotowuje pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planuje opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki.

Zajęcia praktyczne II: rozpoznaje wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych; rozpoznaje zaburzenia statyki narządu rodowego oraz uczestniczy w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu; rozpoznaje zaburzenia i patologie seksualne; przygotowuje pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planuje opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym; przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie; zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych; prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia; naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji; granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym; cele i zasady opieki prekonceptyjnej oraz rolę położnej w opiece prekonceptyjnej; czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności; etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodowego i nietrzymania moczu; postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodowego i wysiłkowym nietrzymaniem moczu; zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie; zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy; udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym; etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach; charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodowego pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (*International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO*) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (*tumor modus metastases*); zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodowego i piersi.

Umiejętności (potrafi): przygotowuje kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzi edukację w zakresie właściwych zachowań prekonceptyjnych; prowadzi działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych; sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia; planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności; planować i sprawować opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi; rozpoznawać choroby

gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji; rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych; rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodno oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu; rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne; przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

6. Neonatologia i opieka neonatologiczna

Cel kształcenia: przekazanie zasad prawidłowej opieki nad noworodkiem, przygotowujących do przewidywania, wczesnego rozpoznawania zagrożenia jego zdrowia, prawidłowej diagnostyki i leczenia od pierwszych minut życia.

Treści merytoryczne:

Wykłady: czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny; patofizjologia i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego; zasady pielęgnowania noworodka zdrowego; zasady pielęgnowania noworodka chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV; zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem.

Ćwiczenia: fizjologiczne podstawy oceny stanu ogólnego noworodka; ocena dojrzałości morfologicznej i neurologicznej. Stany zachowania i narządy zmysłu noworodka; postępowanie z noworodkiem dojrzałym podczas porodu i pierwsze zabiegi pielęgnacyjne; zasady postępowania z noworodkami z grup ryzyka; farmakoterapia okresu noworodkowego; zasady postępowania z noworodkiem podczas porodu przedwczesnego; obserwacja i pielęgnowanie noworodka w stanach patologicznych – wady wrodzone, uraz okołoporodowy, zaburzenia termoregulacji, zaburzenia oddychania, problemy hematologiczne, żółtaczki patologiczne, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej, zaburzenia metaboliczne, hipoglikemia, zaburzenia neurologiczne, zakażenia.

Seminaria: przyjęcie noworodka dojrzałego do oddziału, obserwacja i pielęgnowanie w zerowej dobie życia; obserwacja i pielęgnowanie noworodka w kolejnych dobach życia; błędy w pielęgnowaniu noworodka dojrzałego i niedojrzałego; przygotowanie rodziców do opieki nad noworodkiem w domu – edukacyjna rola położnej.

Zajęcia praktyczne: opieka nad noworodkiem w zakresie: stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka, pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV, prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka oraz umiejętność sprawowania opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny;

patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego; zasady pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV; zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka; zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem.

Umiejętności (potrafi): planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych; dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka; oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; ostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

7. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

Cel kształcenia: przygotowanie studentów do rozumienia i interpretowania wiedzy dotyczącej: czynników wpływających na rozwój dziecka w zdrowiu i chorobie, monitorowania rozwoju fizycznego, ogólnych zasad żywienia dzieci i młodzieży, ogólnych zasad leczenia i pielęgnowania dzieci w różnym wieku, stanie zdrowia i choroby, specyfiki komunikowanie się z dzieckiem jego rodziną oraz znaczenia wzajemnych interakcji.

Treści merytoryczne:

Wykłady: działania profilaktyczne podejmowane wobec osób w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt; metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób wieku rozwojowego. Zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu; metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka; zasady opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych.

Ćwiczenia: czynniki wpływające na rozwój dzieci i młodzieży; cena i dokumentowanie rozwoju fizycznego w kontekście w/w czynników; rozwój psychomotoryczny niemowlęcia; żywienie dzieci i młodzieży z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych, zdrowotnych oraz zagrożeń środowiska naturalnego człowieka; urazy niewypadkowe u dzieci.

Seminaria: przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych i terapeutycznych; komunikowanie się z pacjentem w wieku rozwojowym; problemy zdrowotne w populacji dzieci i młodzieży; postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i pielęgnacyjne u dzieci i młodzieży w wybranych stanach chorobowych.

Zajęcia praktyczne: rozpoznawanie problemów zdrowotnych dziecka z uwzględnieniem noworodków i niemowląt oraz przygotowanie do sprawowania opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych i stanach niedoborowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): działania profilaktyczne podejmowane wobec osób w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt; metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób wieku rozwojowego; zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu; metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka; zasady opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

8. Choroby wewnętrzne:

Cel kształcenia: przekazanie podstawowej wiedzy na temat etiopatogenezy, kliniki i leczenia chorób wewnętrznych oraz wyposażenia w wiedzę i umiejętności pielęgowania chorych z chorobami narządów wewnętrznych zgodnie z obowiązującymi standardami i procedurami opieki pielęgniarskiej.

Treści merytoryczne:

Wykłady: etiopatogeneza najczęstszych chorób układów i narządów organizm; objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie najczęstszych chorób układów i narządów organizmu.; zasady opieki pielęgniarskiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu.

Ćwiczenia: problemy opiekuńcze i procedury ich rozwiązywania u chorych z chorobą niedokrwinną serca i nadciśnieniem tętniczym; stany zagrożenia życia w przebiegu chorób układu krążenia – udział położnej w ich rozpoznawaniu i leczeniu; diagnoza pielęgniarska i udział położnej w badaniach diagnostycznych.

Seminaria: problemy opiekuńcze i procedury ich rozwiązywania u chorych z chorobą niedokrwinną serca i nadciśnieniem tętniczym. Stany zagrożenia życia w przebiegu chorób układu krążenia – udział położnej w ich rozpoznawaniu i leczeniu. Diagnoza pielęgniarska i udział położnej w badaniach diagnostycznych.

Zajęcia praktyczne: rozpoznaje problemy zdrowotne i planuje opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych; rozpoznaje wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawia skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu; przygotowuje zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowania oraz zasady opieki pielęgniarskiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu; rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia oraz zasady wykonywania badania elektrokardiograficznego; właściwości grup leków oraz ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta z różnymi chorobami, a także w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać problemy zdrowotne i planować opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych; rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

9. Chirurgia:

Cel kształcenia: przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego; kształcenie umiejętności samodzielnego dostrzegania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych u pacjenta.

Treści merytoryczne:

Wykłady: czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych; zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz specyfikę pracy na bloku operacyjnym; zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową oraz pacjentem objętym terapią żywieniową; zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi.

Ćwiczenia: działania opiekuńczo- pielęgnacyjne i edukacyjne wobec pacjenta z żyłkami kończyn dolnych; prezentacja i omówienie problemów pielęgnacyjnych pacjenta ze stomią jelitową; przygotowanie pacjenta do operacji na gruczole tarczowym i pielęgnacja po operacji; prezentacja i omówienie problemów pielęgnacyjnych pacjenta z kamica i hemoroidami; działania pielęgnacyjno–opiekuńcze i edukacyjne wobec pacjenta z kamica układu moczowego; działania pielęgnacyjno–opiekuńcze i edukacyjne wobec pacjenta ze złamaniem kości długich; działania pielęgnacyjno–opiekuńcze i edukacyjne wobec pacjenta oparzonego;

Seminaria: zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową; zasady opieki nad pacjentem z przetoką moczową; zasady opieki nad pacjentem objętym terapią żywieniową.

Zajęcia praktyczne: planuje opiekę nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznaje wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i zapobiega im oraz pielęgnuje pacjenta z przetoką jelitową; prowadzi intensywną opiekę pooperacyjną;

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych; zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz specyfikę pracy na bloku operacyjnym, a także zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową oraz pacjentem objętym terapią żywieniową; zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi.

Umiejętności (potrafi): planować opiekę nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznawać wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i zapobiegać im; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową; prowadzić intensywną opiekę pooporacyjną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

10. Psychiatria

Cel kształcenia: poznanie i utrwalenie podstawowych zagadnień z zakresu objawów następujących zaburzeń psychicznych: depresji, zaburzeń lękowych, psychoz, uzależnień od substancji psychoaktywnych, zaburzeń odżywiania.

Treści merytoryczne:

Wykłady: etiopatogeneza, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych; depresja poporodowa; psychozy okołoporodowe; zaburzenia psychiczne w okresie klimakterium; zaburzenia psychiczne w senu; zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia; zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji urodzenia dziecka martwego; zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego; psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej; psychologiczne konsekwencje porodu matki w późnym wieku. psychologiczne konsekwencje porodu matki samotnej; rodzaje i formy wsparcia psychologicznego.

Ćwiczenia: pacjentka z zaburzeniem lękowym; pacjentka z depresją; pacjentka z anoreksją lub bulimią; pacjentka ze schizofrenią; pacjentka z psychozą poporodową; ustawodawstwo i konwencje dotyczące zdrowia psychicznego.

Seminaria: rola położnej promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego; kontakt werbalny i niewerbalny położnej z pacjentem zaburzonym psychicznie; zaburzenia i choroby psychiczne okresu ciąży; zaburzenia psychiczne okresu klimakterium i i senu.

Zajęcia praktyczne: rozpoznaje problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określa cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne; prowadzić rozmowę terapeutyczną.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senu; zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia, urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego; psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne; prowadzić rozmowę terapeutyczną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie

z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

11. Anestezjologia i stany zagrożenia życia

Cel kształcenia: zapoznanie studentów z rodzajami nowoczesnych metod postępowania w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii w odniesieniu do położnictwa i ginekologii; w odniesieniu do stanów zagrożenia życia proces dydaktyczny ma na celu prezentację aktualnych poglądów na zagrożenia wynikające z patologii ciąży, posocznicy, wstrząsu czy też nagłego zatrzymania krążenia.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej; zasady prowadzenia intensywnej opieki medycznej bezprzryądowej i przrządowej; farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego.

Ćwiczenia: przygotowanie i opieka nad pacjentem w okresie przedoperacyjnym nadzór nad pacjentką w czasie znieczulenia do cięcia cesarskiego i porodu; stany zagrożenia życia – zasady postępowania.

Seminaria: specyfika nadzoru w warunkach intensywnej terapii – rola zespołu. Udział położnej w procedurach leczenia w intensywnej terapii.

Zajęcia praktyczne: wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową; wdraża konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; przygotowuje pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stanu w trakcie znieczulenia; uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej; zasady prowadzenia intensywnej opieki medycznej bezprzryądowej i przrządowej; farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego.

Umiejętności (potrafi): wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową; wdrażać konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia; uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta, samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

12. Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii.

Cel kształcenia: przedstawienie zasad i mechanizmów rehabilitacji i kompleksowej w opiece medycznej (szpitalnej i ambulatoryjnej) nad osobami czasowo lub trwale niepełnosprawnymi prezentacja metod fizjoprofilaktyki i fizjoterapii niepełnosprawności, możliwość zastosowania wybranych metod fizjoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii.

Treści merytoryczne:

Wykłady: kompleksowość i ustawiczność działań w procesie rehabilitacji; zespół rehabilitacyjny i zadania jego członków; rehabilitacja medyczna – formy, metody, środki; podstawy fizjoterapii w profilaktyce i leczeniu schorzeń i operacji ginekologicznych; podstawy treningu ogólnokondycyjnego i ćwiczeń specjalnych w programie „szkoły rodzenia”; zasady ćwiczeń usprawniających w położeniu fizjologicznym i po cięciu cesarskim.

Ćwiczenia: badanie chorego i jego środowiska dla potrzeb rehabilitacji kompleksowej; rozpoznanie deficytów i planowanie działań w zakresie rehabilitacji ruchowej i środowiskowej; zasady leczenia fizykalnego i kinezyterapii niepełnosprawności; kinezyprofilaktyka dolegliwości klimakterium, zaburzeń statyki narządu rodzącego i zaburzeń miesiączkowania; rehabilitacja po mastektomii i operacjach odtwórczych.

Seminaria: ćwiczenia ogólnokondycyjne w programie „szkoły rodzenia”; Ćwiczenia oddechowe, relaksu i korekcyjne w programie „szkoły rodzenia”. Ćwiczenia specjalne w programie „szkoły rodzenia”.

Zajęcia praktyczne: prowadzi rehabilitację przyłożkową w usprawnianiu po operacjach ginekologicznych, po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim; stosuje różne formy aktywności ruchowej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w szczególności nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i pacjentką chorą ginekologicznie; przeprowadza ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych oraz prowadzi rehabilitację późną kobiet po mastektomii i operacjach w onkologii ginekologicznej;

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii; rolę i zadania położnej oraz instytucji rządowych i pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami; zasady usprawniania pacjentek po operacjach ginekologicznych.

Umiejętności (potrafi): prowadzić rehabilitację przyłożkową w usprawnianiu po operacjach ginekologicznych, po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim; stosować różne formy aktywności ruchowej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w szczególności nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i pacjentką chorą ginekologicznie; przeprowadzać ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych oraz prowadzić rehabilitację późną kobiet po mastektomii i operacjach w onkologii ginekologicznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

13. Podstawy ratownictwa medycznego

Cel kształcenia: zapoznanie z zasadami, funkcjonowaniem i organizacją Państwowego Ratownictwa Medycznego, przygotowanie do udzielania pierwszej pomocy i algorytmów postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych oraz zaawansowanych podtrzymywania życia.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych; procedury zabezpieczenia medycznego w katastrofach i innych sytuacjach szczególnych.

Ćwiczenia: zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support, BLS*). Zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support, ALS*).

Seminarium: Zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support, BLS*). Zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support, ALS*).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych.

Umiejętności (potrafi): udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; doraźnie unieruchamiać złamane kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu w takich przypadkach; doraźnie tamować krwawienia i krwotoki; wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować defibrylator zewnętrzny (*Automated External Defibrillator, AED*) i bezprzewodowe udrażnianie dróg oddechowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

14. Badania naukowe w położnictwie

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy niezbędnej do podejmowania i prowadzenia badań naukowych, dostrzegania problemów badawczych w otaczającej rzeczywistości, umiejętności formułowania i uzasadniania problemu naukowego oraz orientacji w zakresie struktury i formy realizacji prac badawczych.

Treści merytoryczne:

Wykłady: przedmiot, cel, obszar badań naukowych paradygmaty położnictwa; metody i techniki prowadzenia badań naukowych; zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych; podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego; podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa ochrony własności intelektualnej.

Ćwiczenia: kryteria poprawności doboru literatury przedmiotu i jej wykorzystania dla celów pracy (zakres, aktualność i umiejętność jej prezentacji); formalno – techniczne aspekty pracy. metodologiczne warunki poprawności tytułu pracy i jej zawartości merytorycznej; hipotezy robocze w pracy naukowej; metody i techniki badań; metodologiczne kryteria oceny tekstu naukowego.

Seminarium: Zasady konstruowania narzędzi badawczych. Sposoby prezentacji uzyskanych wyników badań (wykresy, tabele, diagramy).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty położnictwa; metody i techniki prowadzenia badań naukowych; zasady etyki w prowadzeniu badań

naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych w zakresie położnictwa; przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziem badawczym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

15. Przygotowanie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego

Cel kształcenia: Przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego w części teoretycznej i praktycznej obejmującego weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów; do prowadzenia pracy dyplomowej w oparciu o analizę indywidualnego przypadku pod kierunkiem promotora oraz samodzielnego opracowania i wygłoszenia referatu seminaryjnego dotyczącego zagadnień realizowanych w pracy dyplomowej.

Treści merytoryczne: Omówienie zasad tworzenia planów i zakresu badań naukowych. Prezentowanie zakresu tematycznego poszczególnych prac dyplomowych na podstawie studium literatury. Referowanie wyników analiza indywidualnego przypadku. Kształtowanie umiejętności prezentacji wyników i wystąpień plenarnych. Podsumowanie opracowań prac dyplomowych oraz przygotowanie dyplomantów do obrony pracy dyplomowej. Analiza i omówienie zagadnień dyplomowych do egzaminu w części teoretycznej- test ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Analiza zadań praktycznych do części praktycznej przeprowadzanego w formie standaryzowanego egzaminu klinicznego – OSCE.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę na temat metod formułowania i rozwiązywania problemów badawczych właściwych dla kierunku studiów. Posiada wiedzę z zakresu efektów uczenia się objętych programem studiów oraz na temat ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): krytycznie analizować i cytować literaturę przedmiotu, potrafi sformułować problem badawczy oraz wykorzystać metodę indywidualnego przypadku i jego samodzielnego rozwiązania. Potrafi publicznie prezentować wyniki swojej pracy i prowadzić dyskusję w kwestiach spornych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego doksztalcania się w zakresie wszystkich swoich działań. Ma świadomość przestrzegania w swoich działaniach zasad etyki zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

16. Seminarium dyplomowe

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego w części teoretycznej i praktycznej obejmującego weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów; do prowadzenia pracy dyplomowej w oparciu o analizę indywidualnego przypadku pod kierunkiem promotora oraz samodzielnego opracowania i wygłoszenia referatu seminaryjnego dotyczącego zagadnień realizowanych w pracy dyplomowej. Ustali i sprecyzuje temat pracy licencjackiej, zbierze i zapozna się z literaturą podstawową oraz ustali bazę źródłową. Zaplanuje i opracuje strukturę pracy dyplomowej oraz narzędzia badawczego. Efektem prowadzenia zajęć napisanie i obrona pracy dyplomowej.

Treści merytoryczne: omówienie zasad tworzenia planów i zakresu badań naukowych. Prezentowanie zakresu tematycznego poszczególnych prac dyplomowych na podstawie studium literatury. Referowanie wyników analiza indywidualnego przypadku. Kształtowanie umiejętności prezentacji wyników i wystąpień plenarnych. Podsumowanie opracowań prac dyplomowych oraz przygotowanie dyplomantów do obrony pracy dyplomowej. Analiza i omówienie zagadnień dyplomowych do egzaminu w części teoretycznej- test

ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Analiza zadań praktycznych do części praktycznej przeprowadzanego w formie standaryzowanego egzaminu klinicznego – OSCE.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę na temat metod formułowania i rozwiązywania problemów badawczych właściwych dla kierunku studiów. Posiada wiedzę z zakresu efektów uczenia się objętych programem studiów oraz na temat ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): krytycznie analizować i cytować literaturę przedmiotu, potrafi sformułować problem badawczy oraz wykorzystać metodę indywidualnego przypadku i jego samodzielnego rozwiązania. Potrafi publicznie prezentować wyniki swojej pracy i prowadzić dyskusję w kwestiach spornych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego dokształcania się w zakresie wszystkich swoich działań oraz przestrzegania w swoich działaniach zasad etyki zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

1.1. wymiar zajęć praktycznych – **1100 godz. (27,5 tygodnia), liczba punktów ECTS 43**

1.2. zasady i formy realizacji praktyk.

Zajęcia praktyczne mają na celu umożliwienie osiągnięcia efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć C i D.

Zakres zajęć praktycznych	Liczba godzin/tygodni	Liczba punktów ECTS
Podstawy opieki położniczej	160 / 4	6
Techniki położnicze i przyjmowanie porodu	320 / 8	11
Promocja zdrowia	20 / 0,5	1
Podstawowa opieka zdrowotna	40 / 1	2
Położnictwo i opieka położnicza	120 / 3	4
Ginekologia i opieka ginekologiczna	120 / 3	4
Neonatologia i opieka neonatologiczna	80 / 2	3
Pediatryka i pielęgniarstwo pediatryczne	40 / 1	2
Choroby wewnętrzne	40 / 1	2
Chirurgia	40 / 1	2
Psychiatria	40 / 1	2
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	40 / 1	2
Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii	40 / 1	2
Ogółem:	1100 godzin/ 27,5	43

1.3 Zajęcia praktyczne organizuje się w sposób zapewniający zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych niskiej wierności (w pracowniach umiejętności położniczych). Uczelnia realizuje co najmniej 5% liczby godzin zajęć praktycznych w warunkach symulowanych. Zajęcia praktyczne odbywają się w warunkach symulowanych i w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia. Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się, w skład której wchodzi w szczególności pracownia umiejętności położniczych.

Zajęcia praktyczne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą są prowadzone w szczególności w:

- 1) salach porodowych, oddziałach położniczych, noworodkowych (położniczo noworodkowych), patologii ciąży, ginekologicznych, onkologii ginekologicznej lub ginekologii onkologicznej, pediatrycznych (niemowlęcych, patologii noworodka), internistycznych, chirurgicznych oraz intensywnej terapii;
- 2) gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej (położnej podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej);
- 3) specjalistycznych ambulatoriach (poradniach ginekologicznych i ginekologiczno-położniczych);
- 4) szkołach rodzenia;
- 5) poradniach laktacyjnych.

Zajęcia praktyczne są prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających prawo wykonywania zawodu położnej lub zawodu pielęgniarki oraz co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

IV. PRAKTYKA

PRAKTYKI ZAWODOWE

1.1. wymiar praktyk zawodowych – **1200 godz. (30 tygodni)**, liczba punktów ECTS: **46**

1.2. zasady i formy realizacji.

Praktyki zawodowe mają na celu umożliwienie osiągnięcia efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć C i D.

Zakres praktyk zawodowych	Liczba godzin/tygodni	Liczba punktów ECTS
Podstawy opieki położniczej	80/2	3
Techniki położnicze i przyjmowanie (prowadzenie) porodu	360/9	13
Podstawowa opieka zdrowotna	80/2	3
Położnictwo i opieka położnicza	200/5	7
Ginekologia i opieka ginekologiczna	200/5	7
Neonatologia i opieka neonatologiczna	80/2	3
Pediatryka i pielęgniarstwo pediatryczne	40/1	2
Choroby wewnętrzne	40/1	2
Chirurgia	40/1	2
Psychiatria	40/1	2
Anestezjologia i stany zagrożenia życia	40/1	2
Ogółem:	1200/30	46

Praktyki zawodowe organizuje w sposób zapewniający zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych niskiej wierności (w pracowniach umiejętności pielęgniarstkich). Program praktyk zawodowych, formę i terminy ich odbywania oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się ustala uczelnia opracowując program praktyk zawodowych dla kierunku.

Zajęcia praktyczne odbywają się w warunkach symulowanych i w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia. Praktyki zawodowe odbywają się w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w podmiotach wykonujących działalność leczniczą są prowadzone w szczególności w:

- 1) salach porodowych, oddziałach położniczych, noworodkowych (położniczo-noworodkowych), patologii ciąży, ginekologicznych, onkologii ginekologicznej lub ginekologii onkologicznej, pediatrycznych (niemowlęcych, patologii noworodka), internistycznych, chirurgicznych oraz intensywnej terapii;
- 2) gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej (położnej podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej);
- 3) specjalistycznych ambulatoriach (poradniach ginekologicznych i ginekologiczno-położniczych);
- 4) szkołach rodzenia;
- 5) poradniach laktacyjnych.
- 6) w trakcie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zakresie podstaw opieki położniczej i opieki specjalistycznej student:
- 7) udziela porad kobietom ciężarnym, w tym przeprowadza co najmniej 100 badań prenatalnych;
- 8) sprawuje opiekę nad co najmniej 40 kobietami ciężarnymi;
- 9) przyjmuje co najmniej 40 porodów albo przyjmuje co najmniej 30 porodów i bierze aktywny udział w przyjmowaniu co najmniej 20 porodów;
- 10) bierze aktywny udział w przyjmowaniu porodu z położenia miednicowego, a w przypadku gdy jest to niemożliwe – w warunkach symulowanych;
- 11) wykonuje nacięcia krocza i zakładanie szwów, a w przypadku gdy jest to niemożliwe – w warunkach symulowanych;
- 12) sprawuje opiekę nad co najmniej 40 kobietami, u których mogą wystąpić powikłania w trakcie ciąży, porodu i połogu;
- 13) sprawuje opiekę nad co najmniej 100 kobietami w okresie połogu i zdrowymi noworodkami, w tym przeprowadza ich badania;
- 14) prowadzi obserwację noworodków niedonoszonych, przenoszonych, z niską masą urodzeniową i chorych oraz sprawuje nad nimi opiekę;
- 15) sprawuje opiekę nad kobietami z objawami patologicznymi ginekologicznymi i położniczymi.
- 16) praktyki zawodowe są prowadzone pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej, będącej pracownikiem danego podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka, a nadzór nad realizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

1. Praktyka zawodowa: Podstawy opieki położniczej

Wymiar godzin: 80

Cel praktyki: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad pacjentką, doskonalenie umiejętności w zakresie podstaw opieki położniczej w warunkach oddziału szpitalnego.

Treści merytoryczne: przygotowanie studenta do zapoznania z teoretycznymi podstawami opieki w położnictwie, z zakresem i charakterem opieki pielęgniarskiej i położniczej w odniesieniu do odbiorców usług położnej – kobiety ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka oraz kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą, chorej ginekologicznie: przygotowanie studenta do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka oraz oceny stanu zdrowia kobiety zdrowej, zagrożonej chorobą i chorej ginekologicznie a także określania problemów pielęgnacyjnych, doboru właściwych metod i technik pielęgnacji dostosowanych do ich stanu; kształtowanie wybranych umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej; prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią; przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu; prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej; pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii; pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe; wykonywać badania przesiewowe noworodka; wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny; wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego; zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia; wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia; wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne; przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych; stosować zabiegi przeciwzapalne; stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

2. Praktyka zawodowa: Techniki położnicze i prowadzenie (przyjmowanie) porodu

Wymiar godzin: 360

Cel kształcenia: kształtowanie umiejętności manualnych przez studenta niezbędnych do opieki położniczej w Sali porodowej.

Treści merytoryczne: prowadzenia porodu prawidłowego i asystowania podczas porodu zabiegowego; zapoznanie studenta ze specyfiką pracy położnej z rodzącą (i osobą jej towarzyszącą) w zależności od jej stanu, warunków i organizacji pracy w oddziale; dokonywanie oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka; podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym; monitorowanie i ocena różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretowanie wyników tej oceny, w tym wykonywanie badania KTG i interpretowanie jego wyniku oraz rozpoznawanie zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG; podejmowanie interwencji medycznych w stanach zagrożenia życia matki i płodu.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej; rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów; podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych; wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody; ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji; rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury; monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG; sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej; nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia; przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy; wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej; rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie; udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobywanie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym); wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

3. Praktyka zawodowa: Położnictwo i opieka położnicza

Wymiar godzin: 200

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka.

Treści merytoryczne: przygotowanie studenta do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru odpowiednich metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu; przygotowanie manualne studenta do czynności niezbędnych w wykonywaniu czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających w położnictwie; kształtowanie umiejętności wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających z poszanowaniem godności pacjentki, dostosowując metody i techniki do jej stanu oraz miejsca i warunków; zapoznanie ze specyfiką pracy położnej z indywidualnym pacjentem ciężarną, rodzącą, położnicą; kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących opieki nad kobietą. Realizacji procesu pielęgnowania ciężarnej, rodzącej, położnicy; kształtowanie umiejętności efektywnego komunikowania się z pacjentem.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów; ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji; planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie porodu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej; wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego; promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie; realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie porodu; rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych; stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych; planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i poza położniczymi; monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym; sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małąletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie; przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie właściwych zachowań prekonceptyjnych; prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

4. Praktyka zawodowa: Ginekologia i opieka ginekologiczna

Wymiar godzin: 200

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania kompleksowej, ciągłej specjalistycznej opieki ginekologiczno-położniczej nad kobietą i jej rodziną w różnych okresach życia.

Treści merytoryczne: przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji, a także doboru odpowiednich metod i technik opieki ginekologicznej dostosowanych do stanu pacjentki; kształtowanie umiejętności manualnych niezbędnych do wykonywania czynności profilaktycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających w ginekologii; kształtowanie umiejętności leczniczych i usprawniających z poszanowaniem godności pacjentki, dostosowując metody i techniki do jej stanu oraz miejsca i warunków; planowanie i sprawowanie opieki nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym w przypadku wystąpienia problemu niepłodności, niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi; przygotowanie pacjentki do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planowanie opieki po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia; planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności; planować i sprawować opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi; rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji; rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych; rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodnego oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu; rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne; przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

5. Praktyka zawodowa: Neonatologia i opieka neonatologiczna

Wymiar godzin: 80

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego.

Treści merytoryczne: opieka nad noworodkiem w zakresie : stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka , pielęgnowania noworodka zdrowego , chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV , prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka oraz umiejętność sprawowania opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i poza szpitalnych; dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka; oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

6. Praktyka zawodowa: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

Wymiar godzin: 40

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad osobami w wieku rozwojowym z uwzględnieniem noworodków i niemowląt oraz przygotowanie do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych i stanach niedoborowych.

Treści merytoryczne: rozpoznawanie problemów zdrowotnych dziecka z uwzględnieniem noworodków i niemowląt oraz przygotowanie do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych i stanach niedoborowych.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

7. Praktyka zawodowa: Choroby wewnętrzne

Wymiar godzin: 40

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania opieki pielęgniarstwa w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu oraz udział w badaniach diagnostycznych.

Treści merytoryczne: przygotowanie studenta do udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i zasad pielęgnowania rany oparzeniowej oraz udziału w badaniach diagnostycznych. Student zostanie przygotowany do rozpoznawania właściwości leków oraz ich działanie na układy

i narządy z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i drogami podania.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi) :rozpoznawać problemy zdrowotne i planować opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych; rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

8. Praktyka zawodowa: Chirurgia

Wymiar godzin: 40

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad chorym z chorobami chirurgicznymi .

Treści merytoryczne: planowanie opieki nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznawanie wczesnych i późnych powikłań po zabiegach operacyjnych - zapobieganie im oraz pielęgnowanie pacjenta z przetoką jelitową.

Efekty uczenia się:

Umiejętności(potrafi) :planować opiekę nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznawać wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i zapobiegać im oraz pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową; prowadzić intensywną opiekę pooperacyjną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

9. Praktyka zawodowa: Psychiatria

Wymiar godzin: 40

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentką hospitalizowaną z powodu zaburzeń psychicznych w okresie ciąży, porodu, połogu oraz w okresie klimakterium i senu.

Treści kształcenia: sprawowanie opieki nad pacjentkami z depresją poporodową, z psychozą okołoporodową, z zaburzeniami w okresie klimakterium i senu, w sytuacji poronienia,

urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorą oraz przygotowanie do postępowania z matką małoletnią, samotną i po porodzie w późnym wieku.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne; prowadzić rozmowę terapeutyczną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

10. Praktyka zawodowa: Anestezjologia i stany zagrożenia życia

Wymiar godzin: 40

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad pacjentem z zastosowaniem intensywnej opieki medycznej.

Treści merytoryczne: sprawowanie opieki nad pacjentem z zastosowaniem intensywnej opieki medycznej bezprzyrządowej i przyrządowej, z resuscytacją krążeniowo-oddechową, sprawowanie opieki nad pacjentką przygotowaną do znieczulenia i monitorowania stanu po znieczuleniu.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową; wdrażać konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia; uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

11. Praktyka zawodowa: Podstawowa opieka zdrowotna

Wymiar godzin: 80

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do realizacji zadań z zakresu umiejętności podstawowej opieki zdrowotnej.

Treści merytoryczne: diagnozowanie sytuacji kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania, ochrona zdrowia, samodzielne udzielanie świadczeń zdrowotnych w opiece nad kobietą i jej rodziną, udziału w realizacji zadań POZ, współpraca z zespołem POZ i innymi organizacjami i instytucjami wspierającymi rodzinę, kontraktowanie POZ.

Efekty uczenia się:

Umiejętności (potrafi): diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny; współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny); rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

V. INNE

1. Etykieta

Cel kształcenia: zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u.

Treści merytoryczne: podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym (zwroty grzecznościowe, powitania, rozmowa przez telefon, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych). Etykieta uniwersytecka (precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji). Etykieta biznesowa (dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz w relacjach zawodowych.

Umiejętności (potrafi): stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uznania znaczenia zasad etykiety w relacjach interpersonalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Treści merytoryczne: obowiązujące regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe). Analiza okoliczności i przyczyn wypadków studentów: omówienie przyczyn wypadków. Ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru). Zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku - apteczka pierwszej pomocy. Dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów; zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

Umiejętności (potrafi): postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia; realizować zasady bezpieczeństwa związane z pracą; posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym udzielać pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

3. Ergonomia

Cel kształcenia: przybliżenie podstawowych zagadnień związanych z ergonomią rozumianą w sensie interdyscyplinarnym, uświadomienie zagrożeń i problemów (także zdrowotnych) związanych z niewłaściwymi rozwiązaniami ergonomicznymi na stanowiskach pracy zawodowej oraz w życiu pozazawodowym a także korzyści wynikających z prawidłowych działań w tym zakresie.

Treści merytoryczne: ergonomia – podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna. Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ergonomia pracy stojącej i siedzącej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia związane z ergonomią, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii stanowiska pracy.

Umiejętności (potrafi): oceniać (w zakresie podstawowym) warunki w pracy zawodowej oraz podczas aktywności pozazawodowej ze względu na problemy ergonomiczne i zagrożenia z tym związane.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przejawiania postawy antropocentrycznej w stosunku do warunków pracy i życia codziennego; reagowania na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości w zakresie jakości ergonomicznej; realizowania postawy wrażliwości na potrzeby osób niepełnosprawnych (w kontekście ergonomicznym).

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

4. Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: zapoznanie z elementarnymi zasadami, pojęciami oraz procedurami prawa ochrony własności intelektualnej.

Treści merytoryczne: pojęcie własności intelektualnej. Przedmiot prawa własności intelektualnej. Podmioty prawa własności intelektualnej. Treść prawa własności intelektualnej - prawa autorskie i pokrewne. Ograniczenia praw autorskich. Licencje ustawowe i umowne. Dozwolony użytek osobisty i publiczny utworów. Naruszenia praw autorskich (plagiat i piractwo intelektualne). Regulacje szczególne z zakresu prawa autorskiego – ochrona programów komputerowych i baz danych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): ustawowy aparat pojęciowy związany z ochroną prawną własności intelektualnej; pola eksploatacji utworów i tryby ich użytku.

Umiejętności (potrafi): identyfikować oraz implementować dozwolone pola eksploatacji utworów w toku analizy krytycznej oraz działalności naukowej w środowisku akademickim.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego korzystania z ustawowych pól eksploatacji utworów w środowisku akademickim oraz życiu prywatnym (np. środowisku sieciowym).

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

Przedmiot do wyboru:

1. Historia położnictwa

Cel kształcenia: zapoznanie z historią położnictwa oraz osiągnięciami w opiece położniczo-ginekologicznej na przestrzeni lat.

Treści kształcenia: rys historyczny rozwoju położnictwa; osiągnięcia w opiece położniczo-ginekologicznej na przestrzeni lat.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): historię i osiągnięcia w opiece położniczo-ginekologicznej.

Umiejętności (potrafi): udowodnić konieczność przestrzegania tradycji położniczej; dokonać analizy zmian w polskim położnictwie; analizować wpływ polski i polskich położnych na rozwój położnictwa w świecie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzeganie samodzielnego wykonywania.

Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

2. Nursing diagnosis in practice

Cel kształcenia: wdrażanie studenta do praktycznego posługiwania się językiem angielskim w udzielaniu samodzielnych świadczeń zdrowotnych.

Treści merytoryczne: klasyfikacje diagnoz pielęgniarskich i ich praktyczne zastosowanie w wybranych stanach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady formułowania diagnoz pielęgniarskich zgodnie z wybranymi kwalifikacjami.

Umiejętności (potrafi): opracować diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki nad pacjentem.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.

Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

**PLAN STUDIÓW
KIERUNKU POŁOŻNICTWO**

Obowiązuje od cyklu: 2019/2020 Z

Profil kształcenia: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia - licencjackie

Liczba semestrów: 6

Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscypliny naukowe: nauki o zdrowiu, nauki medyczne

Rok studiów: 1, semestr: 1

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia i zajęcia praktyczne	samokształcenie	inne		
Grupa treści													

I- WYMAGANIA OGÓLNE													
1	Wychowanie fizyczne 1/2	1	0	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
II- PODSTAWOWYCH													
Obszar A:													
1	Anatomia 1/2	1	2	0	ZAL-O	o	60	30	20	10	2	0	0
2	Fizjologia 1/2	1	2	0	ZAL-O	o	50	20	20	10	2	0	0
3	Embriologia i genetyka	1	2	0	E	o	60	20	30	10	4	0	0
Obszar B:													
4	Zdrowie publiczne 1/2	1	1	0	ZAL-O	o	48	30	18	0	2	0	0
5	Psychologia	1	2	0	E	o	70	30	30	10	4	0	0
6	Socjologia	1	2	0	ZAL-O	o	60	30	20	10	2	0	0
7	Pedagogika	1	2	0	ZAL-O	o	60	30	20	10	2	0	0
8	Język angielski 1/4	1	1	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			14	0	x	x	468	190	218	60	22	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
Obszar C:													
1	Podstawy opieki położniczej 1/2	1	4	3	ZAL-O	o	260	70	190	0	2	0	0
2	Zakażenia szpitalne	1	1	0	ZAL-O	o	30	20	10	0	2	0	0
3	Promocja zdrowia	1	2	1	ZAL-O	o	60	20	40	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			7	0	x	x	350	110	240	0	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	4	x	x	0	0	100	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
VI – INNE													
1	Etykieta	1	0,5	0	ZAL	o	4	4	0	0	2	0	0
2	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1	0,5	0	ZAL	o	4	4	0	0	2	0	0
3	Ergonomia	1	0,25	0	ZAL	o	2	2	0	0	2	0	0
4	Ochrona własności intelektualnej	1	0,25	0	ZAL	o	2	2	0	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1,5	0	x	x	12	12	0	0	8	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)	0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 1	22,5	4	x	x	830	312	458	60	36	0	0

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
II – PODSTAWOWYCH													
Obszar A:													
1	Anatomia 2/2	2	2	0	E	o	40	20	20	0	4	0	0
2	Fizjologia 2/2	2	2	0	E	o	40	20	20	0	4	0	0
3	Mikrobiologia i parazytologia	2	2	0	ZAL-O	o	70	20	40	10	2	0	0
4	Patologia	2	2	0	ZAL-O	o	50	20	30	0	2	0	0
5	Biochemia i biofizyka	2	2	0	ZAL-O	o	40	20	20	0	2	0	0
Obszar B:													
6	Język angielski 2/4	2	1	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			11	0	x	x	270	100	160	10	16	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0

III – KIERUNKOWYCH													
Obszar C:													
1	Organizacja pracy położnej	2	1	0	ZAL-O	o	30	10	20	0	2	0	0
2	Etyka zawodu położnej	2	2	0	E	o	50	30	20	0	4	0	0
3	Podstawy opieki położniczej 2/2	2	3	3	E	o	160	20	140	0	4	0	0
Obszar D:													
4	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	2	2	3	ZAL-O	o	160	10	150	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			8	0	x	x	400	70	330	0	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	6	x	x	160	0	160	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
V-PRAKTYKA													
1	Podstawy opieki położniczej	2	3	0	ZAL-O	O	80	0	0	0	2	80	0
2	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	2	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6	0	x	x	160	0	0	0	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	160	0	0	0	0	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2			25	6	x	x	830	170	490	10	32	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów			47,5	10	x	x	1661	482	948	70	68	160	0
Rok studiów: 2, semestr: 3													
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		

Grupa treści													
II – PODSTAWOWYCH													
Obszar A:													
1	Farmakologia	3	2	0	E	o	70	30	30	10	4	0	0
2	Radiologia	3	1	0	ZAL-O	o	20	10	10	0	2	0	0
Obszar B:													
3	Język angielski 3/4	3	1	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			4	0	0	0	120	40	70	10	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
Obszar C:													
1	Przedmiot do wyboru: język migowy/ współpraca w zespołach opieki zdrowotnej	3	1	0	ZAL-O	f	10	0	10	0	2	0	0
2	System informacji w ochronie zdrowia	3	1	0	ZAL-O	o	10	0	10	0	2	0	0
3	Badanie fizykalne	3	2	0	ZAL-O	o	60	20	40	0	2	0	0
4	Dietetyka	3	2	0	ZAL-O	o	60	15	45	0	2	0	0
Obszar D:													
5	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	3	3	3	E	o	180	10	170	0	4	0	0
6	Położnictwo i opieka położnicza	3	2	1,5	E	o	80	20	60	0	4	0	0
7	Neonatologia i opieka neonatologiczna	3	2	3	E	o	150	30	120	0	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			13	0	0	0	550	95	455	0	20	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	7,5	x	x	200	0	200	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			1	0	x	x	20	0	20	0	0	0	0
V-PRAKTYKA													
1	Neonatologia i opieka neonatologiczna	3	3	0	ZAL-O	O	80	0	0	0	2	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			3	0	0	X	80	0	0	0	2	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	0	x	80	0	0	0	0	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3			20	7,5	x	x	750	135	525	10	28	80	0

Rok studiów: 2, semestr: 4

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
I- WYMAGANIA OGÓLNE													
1	Wychowanie fizyczne 2/2	1	0	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
II – PODSTAWOWYCH													
Obszar B:													
1	Język angielski 4/4	4	2	0	E	o	30	0	30	0	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	60	0	60	0	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III- KIERUNKOWYCH													
Obszar D:													
1	Badania naukowe w położnictwie	4	1	0	ZAL-0	o	30	10	20	0	2	0	0
2	Położnictwo i opieka położnicza	4	1	2,5	E	o	135	20	115	0	4	0	0
3	Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne	4	2	2	E	o	105	25	80	0	4	0	0

Grupa treści													
III- KIERUNKOWYCH													
Obszar D:													
1	Ginekologia i opieka ginekologiczna	5	4	1,5	E	o	160	60	100	0	4	0	0
2	Psychiatria	5	2	0	ZAL-O	o	50	20	30	0	2	0	0
3	Anestezjologia i stany zagrożenia życia	5	2	2	ZAL-O	o	100	30	70	0	2	0	0
4	Chirurgia	5	2	0	ZAL-O	o	50	30	20	0	2	0	0
5	Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii	5	2	0	ZAL-O	o	40	20	20	0	2	0	0
6	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	5	0	2	ZAL-O	o	80	0	80	0	2	0	0
7	Podstawy ratownictwa medycznego	5	1	0	ZAL-O	o	30	15	15	0	2	0	0
8	Seminarium dyplomowe	5	2	0	ZAL-O	o	40	0	40	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		15	0	x	x		550	175	375	0	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	5,5	x	x		160	0	160	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x		0	0	0		0	0	0
V – PRAKTYKA													
1	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	5	4,5	0	ZAL-0	o	120	0	0	0	2	120	0
2	Położnictwo i opieka położnicza	5	4,5	0	ZAL-0	o	120	0	0	0	2	120	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		9	0	x	x		240	0	0	0	4	240	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	x	x		0	0	0	0	0	240	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	x	x		0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 5		24	5,5	x	x		790	175	375	0	22	240	0

Rok studiów: 3, semestr: 6

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
II-PODSTAWOWYCH													
Obszar B:													
1	Prawo medyczne	6	1,5	0	ZAL-O	o	50	20	20	10	2	0	0
III-KIERUNKOWYCH													
Obszar C:													
2	Podstawowa opieka zdrowotna	6	1	2	E	o	80	20	60	0	4	0	0
Obszar D:													
3	Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego	6	5	0	ZAL-O	o	10	0	10	0	2	0	0
4	Ginekologia i opieka ginekologiczna	6	0	2,5	ZAL-O	o	80	0	80	0	2	0	0
5	Psychiatria	6	0	2	ZAL-O	o	40	0	40	0	2	0	0
6	Chirurgia	6	0	2	ZAL-O	o	40	0	40	0	2	0	0

7	Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii	6	0	2	ZAL-O	o	40	0	40	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		7,5	0	0	0	0	340	40	290	10	16	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	10,5	x	x	x	240	0	240	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0
V – PRAKTYKA													
1	Ginekologia i opieka ginekologiczna	6	7	0	ZAL-O	o	200	0	0	0	2	200	0
2	Psychiatria	6	2	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	0
3	Anestezjologia i stany zagrożenia życia	6	2	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	0
4	Chirurgia	6	2	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	0
5	Podstawowa opieka zdrowotna	6	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		16	0	0	0	0	400	0	0	0	10	400	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	0	x	x	x	400	0	0	0	0	400	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 6		23,5	10,5	x	x	x	740	40	290	10	26	400	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. po 3 roku		47,5	16	x	x	x	1530	215	665	10	48	640	0
RAZEM ROK STUDIÓW I-III		137	43	x	x	x	4780	917	2573	90	174	1200	0

Tabela podsumowująca plan

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	praktyka	praca dyplomowa
-----	------------------------------	---------------------	-----------------------------------	---	----------	-----------------

I	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%
Ogółem - plan studiów		180	100%
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	131,42	73,01%
2	z zakresu nauk podstawowych	19	10,56%
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	96,9	53,83%
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	1,5	0,83%
5	zajęcia do wyboru- punktów ECTS	3	1,70%
6	wymiar praktyk	46	25,56%
7	zajęcia z wychowania fizycznego	--	--
8	zajęcia z języka obcego	5,00	2,78%
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	13,5	7,50%
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	142,90	79,39%
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	--	--

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	nauki medyczne	30%
2	nauki o zdrowiu	70%
Ogółem:		100%